

EEN NIEUWE KANS VOOR NEDER LAND

FORUM VOOR DEMOCRATIE
PARTIJPROGRAMMA

INHOUDSOPGAVE

NEDERLAND WEER VRIJ, TROTS & BRUISEND	3
DOORREKENEN OF NIET?	5
ONZE VISIE IN 12 PUNTEN	8
1. IMMIGRATIE & REMIGRATIE	11
2. KLIMAAT & ENERGIE	15
3. WONEN	20
4. EUROPESE UNIE & SOEVEREINITEIT	24
5. DEMOCRATIE & KARTELBESTRIJDING	28
6. BELASTING, MKB & ZZP	35
7. LANDBOUW & STIKSTOF	40
8. ONDERWIJS & CULTUUR	46
9. ZORG	54
10. VEILIGHEID & VRIJHEID	58
11. VERKEER & INFRASTRUCTUUR	66
12. GEOPOLITIEK, DEFENSIE & BUITENLANDSE HANDEL	73

Concept verkiezingsprogramma Forum voor Democratie 2025 – 2029
Ter goedkeuring aangeboden aan de ALV op 13 september 2025

NEDERLAND WEER VRIJ, TROTS & BRUISEND

Nederland is het mooiste land ter wereld. Vanaf dit kleine stukje aarde laten wij al eeuwenlang zien wat mogelijk is. Ons volk maakt van de kleinste ideeën de grootste werkelijkheden. We lopen voorop in de kunsten, de wetenschap, ondernemerschap, innovatie en technologie. Ja, we hebben ons land letterlijk uit het water opgetrokken! De vrije, veerkrachtige Nederlander blijft steeds weer de wereld verrassen en inspireren. Hij behoort bovendien tot de meest aardige, open, tolerante, eerlijke en vredelievende mensen die er zijn. Niet voor niets is 'gezellig' een typisch Nederlands woord. Overal waar je komt, staat Nederland – en staan Nederlanders – in hoog aanzien. Onze infrastructuur, ons onderwijs, ons sociale stelsel; onze stedenbouw, onze agrarische sector, onze economie: het behoort allemaal – nog altijd – tot de internationale top.

We hebben kortom ontzettend veel om trots en zuinig op te zijn.

Tegelijkertijd hebben we een groot, haast alomvattend probleem: we worden niet goed bestuurd. Dit thuis, dit land van onze voorouders en onze kinderen, dit baken van vrijheid: het zakt langzaam maar zeker achteruit. Onze bestuurlijke klasse is in de ban geraakt van een weg-met-ons mentaliteit. We durven onze grenzen en onze identiteit niet meer te verdedigen. Een eindeloze stroom immigranten bedreigt onze veiligheid, onze woningvoorraad en ons sociale vangnet. We beknellen onze boeren en fabrieken door absurde stikstofregels. Een doorgeslagen klimaatbeleid maakt energie onbetaalbaar en vervuult de horizon met spuuglelijke en uiterst kostbare windturbines. De belastingen zijn veel te hoog geworden en belemmeren innovatie en economische groei. Het overheidsapparaat heeft een verstikkende deken aan regeltjes, controlemechanismen en procedures over

de samenleving gelegd, waardoor de creativiteit, de ambitie en het ondernemerschap verdrukt worden. Het democratisch bestel lijkt bovendien volledig te zijn vastgelopen: de vernieuwing en verfrissing waar zoveel behoefte aan bestaat, dringt niet voldoende door in de politiek.

Het is daarom noodzakelijk een agenda van verandering te presenteren. Forum voor Democratie is in de eerste plaats een democratische vernieuwingsbeweging. We geloven dat de Grote Trends die we hierboven noemen, die al decennialang gaande zijn, niet in lijn liggen met de wensen en belangen van de Nederlandse bevolking. We willen bindende referenda, direct gekozen burgemeesters en versterking van het vrije, ongecensureerde publieke debat om hier tegenwicht aan te kunnen bieden.

Daarmee is ons uiteindelijke doel op hoofdlijnen driedig:

- » We willen stoppen met de massale immigratie en remigratie tot stand brengen zodat ons volk ook in de komende tientallen, honderden jaren als zodanig kan blijven bestaan.
- » We willen stoppen met het klimaat- en stikstofbeleid, de boeren en de industrie weer de ruimte geven, en via hervatte gasboringen in Groningen weer betaalbare energie terugbrengen voor iedereen.
- » We willen stoppen met de excessieve uitdijning van het overheidsapparaat, de wirwar van regeltjes, heffingen en toeslagen, loskomen van de Europese regelzucht en een samenleving creëren waarin zelfredzaamheid, vrijheid en dynamiek weer centraal staan.

De honderden miljarden die met deze drie grote beleidswijzigingen worden vrijgespeeld, laten we ten goede komen aan de hardwerkende Nederlander. We gaan voor een ingrijpende verlaging en versimpeling van het belastingstelsel. We investeren in betaalbare huisvesting en kwaliteitsonderwijs. De verstikkende regelzucht van de overheid gaan we aanpakken – geïnspireerd door DOGE van Elon Musk in de Verenigde Staten.

We zien een Nederland voor ons dat weer trots is op de eigen identiteit, de eigen cultuur, taal, industrie, ondernemers, enzovoorts – en dus ook een Nederland dat (als vanzelfsprekend) de eigen soevereiniteit weer herstelt. Een land met zelfvertrouwen en zoveel mogelijk individuele autonomie. Een veel kleinere overheid bemoeit zich veel minder met de alledaagse keuzes van mensen. Zodat Nederland weer kan groeien. En onze kinderen en kleinkinderen een veilige en welvarende toekomst kunnen hebben.

Voor ons is de mens in beginsel zelfredzaam. We zijn optimistisch ten aanzien van het vermogen van verreweg de meesten om iets van hun leven te maken, om op te komen voor hun eigen belangen en hun dromen te realiseren. Laat de mensen dus veel meer vrij, is ons devies. Gun het de boeren en vissers om naar eigen inzicht te zorgen voor hun omgeving. Geef scholen en onderwijzers weer de controle over het curriculum terug. Artsen en patiënten moeten zélf onderling afspraken kunnen maken zonder minutieuze tussenkomst van zorgverzekeraars. Gooi de huurmarkt open, dwing MKB'ers niet om hele HR-afdelingen op te tuigen. Het obsessief willen afdekken van risico's, het altijd maar focussen op pechvogels, heeft de overheid log en traag gemaakt en de samenleving humeurig en klagerig.

De dynamiek moet terug, de durf, de daadkracht. Zonder woke-gekkigheid, zonder zelfhaat. Zo zien wij als Forum voor Democratie dus een heel ander Nederland voor ons. Een land dat bruist van ambitie en volop gaat voor innovatie. Waar je met hard werken rijk kunt worden – en waar succes niet leidt tot scheve blikken maar tot felicitaties. Een land dat zijn historische helden eert en van nieuwkomers vraagt zich aan te passen aan onze nationale gebruiken en leefwijzen. Een land waar veiligheid en privacy hand in hand gaan. Waar je overal met cash kunt betalen en waar je in een dag een bankrekening kunt openen of een vergunning kunt aftikken. Waar supersnelle treinverbindingen (hyperloops) worden ontwikkeld, waar een nieuwe, grootse luchthaven in de Noordzee wordt gerealiseerd, ja, waar de Caribische gebiedsdelen ook niet meer als last worden gezien, maar als springplank voor Nederlandse durfondernemers om de uitgestrekte markten van Latijns-Amerika te veroveren.

Zo kunnen we nog wel even doorgaan – de mogelijkheden zijn eindeloos voor die zelfbewuste, trotse natie waarin wij geloven – klein in bevolkingstal en oppervlak, maar een wereldspeler in alles wat we doen.

Woensdag 29 oktober 2025 biedt een nieuwe kans voor Nederland. Een kans om af te rekenen met de dominante trends van de afgelopen decennia. Een kans om te breken met het slachtofferdenken, de oikofobie, de regelzucht; met de ongebreidelde immigratie en de onbetaalbare klimaatplannen.

Het is een kans om terug te grijpen op de waarden die ons land groot hebben gemaakt. Om de dromen van onze voorouders terug te brengen – en deze door te geven aan onze kinderen en kleinkinderen. Laten we ervoor gaan!

DOORREKENEN OF NIET?

In Nederland bestaat de traditie dat partijen hun verkiezingsprogramma laten 'doorrekenen' door het Centraal Planbureau (CPB). De bedoeling hiervan is dat kiezers een beeld krijgen bij de (financiële) implicaties van het voorgestelde beleid van politieke partijen en daar hun stem weloverwogen op kunnen baseren. Geen luchtftietserij, geen loze beloftes: maar serieus onderbouwde voorstellen.

Wij staan in principe achter dit idee. Politiek hoort te draaien om feiten, om reële toekomstbeelden en de uitwisseling van totaalplaatjes. Zomaar strooien met cadeautjes die op geen enkele wijze haalbaar of betaalbaar zijn – daar schieten we niets mee op.

Met de huidige doorrekeningssystematiek is echter iets grondig mis. Want het Centraal Planbureau wil enkel voorstellen in overweging nemen die binnen de huidige beleidskaders vallen. Voorstellen die daadwerkelijk binnen een regeerperiode gerealiseerd kunnen worden als je uitgaat van de huidige juridische beperkingen, de internationale afspraken en de bestaande vergunningen, licenties, enzovoorts.

Deze inkadering maakt het onmogelijk om een visie voor de lange termijn aan het CPB voor te leggen. Ons parlementaire systeem wordt immers gekenmerkt door lange lijnen, trage aanpassingsprocedures en eindeloze beroepstermijnen. Verleende vergunningen, vergunde aanbestedingen, gesloten verdragen: je bent er niet zomaar vanaf. Daardoor blijkt een 'doorrekening' met een tijdsbestek van slechts vier jaar vooral een sta-in-de-weg om een heldere toekomstvisie te kunnen presenteren.

Een voorbeeld: volledig stoppen met het klimaatbeleid. Aangezien de kosten van dit beleid worden geraamd op circa 1.000 miljard, zou het schrappen hiervan

ons een vergelijkbaar bedrag opleveren. Forum voor Democratie vroeg het CPB terug te rekenen hoeveel dit in één regeerperiode zou schelen. Het CPB antwoordde dat men dit niet kon berekenen, omdat er rechterlijke uitspraken en internationale verdragen zijn die zich tegen het schrappen van het klimaatbeleid verzetten. Het opzeggen van dergelijke verdragen en het terzijde schuiven van gedane concessies voor (bijvoorbeeld) de aanleg van windturbineparken valt buiten de huidige beleidskaders – en daarom kan (of wil) het CPB de vraag niet behandelen wat het voor onze rijksuitgaven zou betekenen als we dat – ondanks alle juridische en diplomatieke omslachtigheden – toch zouden doen.

Terwijl dat nu juist precies is, wat de kiezer in onze ogen vóór zich zou moeten zien.

Want hoewel het op zichzelf natuurlijk klopt, dat je het gehele klimaatbeleid – dat in vele jaren is opgebouwd, dat ten uitvoer wordt gebracht door vele bestuurslagen en verdeeld wordt over vele instanties die daarbij gebruik maken van talloze (inter)nationale subsidies en publiek-private 'investeringsfondsen' – niet zomaar in één regeerperiode, met een enkele pennenstreek, kunt afschaffen (en je in onze parlementaire democratie überhaupt slechts langzaam grote veranderingen kunt doorvoeren), vinden wij dat de financiële implicaties van dergelijke 'grote plannen' juist wél aan de kiezer zouden moeten worden voorgelegd.

Dáárover zou het in verkiezingstijd moeten gaan.

Een nieuwe regering kan immers wel degelijk starten met zulk beleid. Een andere richting inslaan. De koers verleggen. Omdat de stip aan de horizon helder is. En een grosso modo berekening van een daartoe uitgerust planbureau heeft laten zien dat dit op termijn onnoemelijk veel welvaart zou opleveren.

Wanneer je louter in het bestaande beleidskader voor de komende vier jaar blijft hangen, kun je je nooit oriënteren op de hoofdrichting, de ‘megatrend’. En ben je dus slechts bezig de bestaande begroting te herschikken, de punten van de taart anders te verdelen – maar niet met het bakken van een veel grotere taart of een geheel andersoortig gerecht.

Nog zo’n voorbeeld: de heropening van het Groninger gasveld. Indien we dat zouden doen, zou er – evident! – weer ruimschoots goedkoop en kwalitatief hoogwaardig aardgas beschikbaar komen voor huishoudens, industrie, agrariërs, enzovoorts: het zou vanzelfsprekend een gigantische bestedingsimpuls opleveren. Gezinnen houden weer geld over voor vakanties, nieuwe kleren of een avondje uit – waardoor de toerismebranche, de kledingwinkels en de horeca zouden opbloeien. Bedrijven kunnen weer concurreren met hun buitenlandse concurrenten. Supermarkten worden goedkoper, de energieprijzen dalen, boeren maken minder kosten en kunnen hun eieren, melk en vleeswaren scherper aanbieden. Zelfs de woningbouw zou enorm profiteren: over de hele linie zou de samenleving worden versterkt en verstevigd.

Dat alles in kaart brengen kan het CPB echter niet, omdat rondom sluiting van Slochteren wetgeving is gemaakt, er zijn concessies gedaan, de infrastructuur in het wingebied is voor de voorzienbare toekomst onklaar gemaakt, enzovoorts. Een berekening op hoofdlijnen is voor hen dus ‘onrealistisch’ – en derhalve ondoenlijk.

Deze zelfbeperking van het CPB vinden wij problematisch. Want het gaat ons er nu juist om, een aantal hoofdlijnen van het huidige beleid – zoals het klimaatbeleid en het sluiten van het Groninger gasveld – te heroverwegen. Wij vinden dat we ons bij verkiezingen met zijn allen moeten afvragen: was datgene wat we tot nu toe hebben gedaan eigenlijk

wel zo verstandig? Of moeten we ons beleid wellicht fundamenteel herzien? Als dat soort vragen buiten de reikwijdte van het CPB vallen – wat heb je dan aan een ‘doorrekening’?

Nog een voorbeeld: de immigratie. Uit onderzoek – onder meer van dr. Jan van de Beek – blijkt dat de ene immigrant de andere niet is. Een hoogopgeleide IT-er uit Toronto heeft een netto positief effect op onze welvaart, een analfabeet uit Nigeria een negatief effect. Cultuurverschillen doen ertoe. Wanneer je zegt: wij willen een volledige stop op immigratie uit Afrika en het Midden-Oosten en een aanzienlijke remigratie tot stand brengen van – zeg – 100.000 laagopgeleiden, maar tegelijkertijd willen we ruimte laten voor hoogopgeleide, Westerse migranten met specifieke vaardigheden waaraan wij behoefte hebben – dan zijn de economische implicaties daarvan voor het CPB ‘te speculatief’. Zij willen louter kijken naar de ‘beroepsbevolking’ als zodanig, naar het ‘netto-migratiecijfer’ – maar niet naar de samenstelling van die beroepsbevolking of de herkomst van de migranten.

Opnieuw: alle begrip dat zoiets wellicht niet tot op de komma nauwkeurig te becijferen valt. Maar dit grotere plaatje is wat ons betreft wél waarover verkiezingen zouden moeten gaan.

Je kunt hetzelfde ook anders zeggen: de doorrekeningssystematiek van het CPB is een ambtelijk rekenmodel dat geschikt is om op korte termijn te becijferen hoeveel overheidsgeld beschikbaar komt voor bepaalde acute maatregelen. Het laat (bij benadering) zien wat er morgen gebeurt met de zorgkosten als je vandaag de orthodontist in het basispakket opneemt. Het is een vorm van huishoudkunde die nuttig kan zijn wanneer je de kwartaalbegroting opstelt – maar die we niet moeten verwarren met de visie, de hoofdrichting die we als land op willen.

Zodoende hebben we ervoor gekozen ons programma niet aan het CPB voor te leggen. De uitkomst van hun 'doorrekening' zou immers volstrekt betekenisloos zijn en vermoedelijk vooral verwarring zaaien omdat de hoofdrichting erdoor uit het zicht verdwijnt.

Ondertussen is die hoofdrichting - wellicht ten overvloede - verrassend eenvoudig:

- » Wanneer je stopt met de massale, en alsmaar voortgaande, immigratie uit Afrika en het Midden-Oosten;
- » Wanneer je stopt met de uiterst kostbare en volstrekt zinloze klimaat- en stikstofplannen;
- » Wanneer je het Groninger gasveld weer openstelt, de overheidsbureaucratie terugdringt en niet langer meegaat in een wezenloze proxy-oorlog tegen Rusland;

Dan hou je jaarlijks ten minste tientallen miljarden over. Praktisch onze gehele welvaart gaat al jarenlang op aan deze Grote Projecten. Wij willen stoppen het geld dat Nederlanders verdienen daaraan uit te geven.

Wij kiezen ervoor, te investeren in gewone, ouderwetse publieke taken: veiligheid, woningbouw, infrastructuur, onderwijs, zorg en voorzieningen voor de oude dag. En ook dat met mate. Want we willen belastingverlaging

en verkleining van de overheid. Omdat we geloven dat mensen in veel gevallen beter zélf kunnen beslissen wat er met hun geld moet gebeuren.

Natuurlijk zullen we daarbij prudent te werk gaan, en daar soms een berekening voor moeten maken. Het CPB mag ons adviseren wanneer we de bouw van onze nieuwe luchthaven in de Noordzee gaan financieren of wanneer we de begroting opstellen voor de aanbouw van een kerncentrale. Dan zullen we goed opletten dat we in Q1 niet bepaalde kosten alloceren die beter in Q2 gemaakt kunnen worden.

Maar waar het om gaat op 29 oktober, is onze fundamentele koers. De richting die het land uit moet. De visie die we hebben voor het Nederland van de volgende generatie.

Precies dát hebben we hieronder zo helder en duidelijk mogelijk opgeschreven. Opdat we in de harten van kiezers een vuur ontsteken, een overtuiging dat ons land nog niet verloren is en dat er een ander pad bestaat waarvoor we kunnen kiezen. Een pad van durf, dynamiek en daadkracht. Een pad dat ons land weer vrij en trots en bruisend maakt. Voor u ligt een nieuwe kans, kortom, voor Nederland.

Thierry Baudet

Frederik Jansen

Joris van den Oetelaar

ONZE VISIE IN 12 PUNTEN

1. Nederland weer van ons: immigratie stoppen en remigratie aanmoedigen.

We stoppen volledig met asielopvang in Nederland, investeren in opvang in de regio en stellen illegaal verblijf in Nederland strafbaar. Daarnaast voeren we een tienjarige stop op naturalisaties in, bieden steun voor remigratie naar landen van herkomst en introduceren een GreenCard-systeem voor economisch waardevolle migranten om tijdelijk in Nederland te verblijven.

2. Betaalbare, betrouwbare energie: Klimaatbeleid stoppen, Groningen weer open, inzetten op kernenergie.

We trekken de klimaatwet in, zeggen het klimaatverdrag van Parijs op en stoppen zodoende volledig met alle vormen van 'duurzaamheidsbeleid'. We heropenen de gesloten kolencentrales en zetten in op de bouw van thoriumcentrales voor goedkope, schone kernenergie. De bespaarde 1.000 miljard euro geven we terug aan de Nederlander via lastenverlichting. We hervatten de gasboringen in Groningen, waar nog eens voor circa 585 miljard euro aan gasbaten gerealiseerd kunnen worden. Zo zorgen we voor lagere rekeningen en een bloeiende economie.

3. Een huis voor iedereen: daadkrachtige aanpak woningnood, vooral in het middensegment.

Geen verduurzaming van het huidige woningaanbod waardoor kapitaal beschikbaar komt voor de aanbouw van nieuwe woningen. We schrappen de klimaat- en milieuregels die de bouwsector beknellen. De eigen woning blijft altijd in box 1 en blijft volledig onbelast. Overdrachtsbelasting wordt voor iedereen, inclusief bedrijven, 2%, met een startersvrijstelling voor iedereen die een eerste woning koopt, ongeacht leeftijd of woningwaarde.

De hypotheekrenteaftrek blijft behouden en het maximale aftrektarief wordt teruggebracht naar het niveau van voor 2014 (52%). Verhuurders krijgen de vrijheid om zelf te kiezen aan wie zij verhuren. We stoppen de huisvesting van statushouders in sociale woningen en geven voorrang op wachtlijsten aan Nederlanders.

4. Nederland weer soeverein: verdragen opzeggen, NEXIT.

We sturen daarom aan op intelligente uittreding uit de EU en herzien onze betrokkenheid bij andere supranationale organisaties zoals de NAVO. Zolang we deel uitmaken van deze organisaties, eisen we volledige transparantie door artikel 5.1 van de Wet Open Overheid te schrappen en WOO-verzoeken dus mogelijk te maken ten aanzien van alles wat in internationaal verband wordt besproken. We schrappen de artikelen 93 en 94 van onze Grondwet zodat de Nederlandse wet altijd boven internationale verdragen en afspraken komt te staan.

5. Democratische vernieuwing: referenda en direct gekozen burgemeesters.

We voeren bindende referenda in naar Zwitsers model, zodat burgers direct zélf kunnen beslissen over belangrijke kwesties. Burgemeesters en andere publieke functionarissen worden niet langer aangesteld, maar rechtstreeks gekozen door de bevolking. Niet langer moet de rechter op de stoel van de wetgever kunnen zitten: we beëindigen de toetsing aan internationale verdragen en schrappen de mogelijkheid om op basis van het 'algemeen belang' naar de rechter te stappen en bepaald gewenst beleid af te dwingen (vgl. Urgenda).

6. Ambitie moet lonen: ruimte voor ondernemerschap, belastingen omlaag.

We gaan voor een radicale verlaging van de belastingen. We voeren een belastingvrije voet in van €30.000,- voor alle werkenden en gepensioneerden, en we maken de eerste €1.000 verdiend in een tweede baan (bij minimaal 32 uur hoofdbaan) belastingvrij. We verhogen de VPB-grens naar €1 miljoen, de zelfstandigenaftrek naar €15.000,- en we schrappen de BTW op B2B-transacties om de cashflow van bedrijven te verbeteren. We verlagen de BTW naar respectievelijk 6% en 19% en vereenvoudigen het belasting- en toeslagenstelsel door invoering van een vlaktax. Inkomen uit Box-3 wordt volledig belastingvrij. Erf- en schenkbelasting schaffen we af. Doorbetalen bij ziekte wordt ingeperkt tot één jaar zodat werkgevers hun personeel weer een vaste baan durven aan te bieden.

7. Reddingsplan agrarische sector: stikstofbeleid van tafel, ruim baan voor de boer.

We schrappen het stikstofbeleid volledig, heffen de zogeheten landbouwkalender op en herstellen de energiebelastingkorting voor tuinders en (agrarische) industrie. We stoppen de (semi-) gedwongen onteigeningen, bieden meer subsidies voor innovatieve landbouw en bevorderen export zonder EU-beperkingen. Gewasbeschermingsmiddelen moeten toegankelijk blijven. En de overdracht van boerenbedrijven aan de volgende generatie gaan we faciliteren.

8. Beter onderwijs zonder woke: neutraal, kwalitatief hoogwaardig onderwijs zonder ideologie.

We zetten vol in op praktijkopleidingen, zoals bouw en techniek. Door invoering van ambachtstitels geven we beroepsonderwijs extra aanzien. Nederlands wordt weer de voertaal in het voortgezet en wetenschappelijk onderwijs. We compenseren de ‘pechgeneratie’ (2015-2023) royaal voor de misgelopen basisbeurs. We verbieden transgender-propaganda op scholen en in jeugd-tv, en maken geslachtsveranderingsoperaties, hormoontherapie en puberteitsremmers voor minderjarigen onmogelijk. We schaffen NWO af, universiteiten worden weer rechtstreeks gefinancierd voor hun onderzoek, zo bevorderen we de diversiteit binnen de academische wereld.

9. Toegankelijke zorg voor iedereen: premies omlaag, aanpakken bureaucratie, speciale aandacht voor ouderen.

We verlagen de zorgpremies en schrappen onnodige regelzucht en overdreven bureaucratie. We trekken meer geld uit voor verpleegkundigen, en geven ouderenzorg de aandacht die het verdient. We hervormen de jeugdzorg door (perverse) financiële prikkels rondom uithuisplaatsingen aan te pakken. Daarnaast beperken we de invloed van de verzekeraars en de farmaceutische industrie. Anticonceptie, fysiotherapie en tandartsen terug in het basispakket. Ook de vrije artsenkeuze blijft gehandhaafd. Het sluiten van (streek)ziekenhuizen en het alsmaar opschalen van de zorg wordt stop gezet en zoveel mogelijk ongedaan gemaakt.

10. Vrijheid beschermen: veiligheid op straat, privacy verstevigen en behouden van cash geld.

Zonder veiligheid geen vrijheid. Er is zero-tolerance beleid nodig voor de aanpak straatcriminaliteit. Vergroting van de politiecapaciteit en inperking van de verstikkende bureaucratie. Minimumstraffen voor gewelds- en zedendelicten. Uitzetting van criminele statushouders en denaturalisatie van misdadigers met dubbel paspoort. Maar vrijheid vereist ook andere stappen: we moeten waken voor digitale surveillance. We gaan nooit akkoord met verplichte gezondheidsregistraties of de herinvoering van QR-codes. We zijn tegen CBDC in elke vorm. Een anti-censuurwet moet de vrije meningsuiting op het internet garanderen. En cash blijft altijd een wettig betaalmiddel, zonder opname-limieten.

11. Dynamiek terug: investeren in mobiliteit, infrastructuur en innovatie.

We verhogen de maximumsnelheid naar 130 km/u en hoger waar mogelijk, we verlagen de verkeersboetes, we schaffen trajectcontroles af en snijden drastisch in accijnzen op benzine en diesel, bijtelling en bpm. We verbreden de snelwegen en intensiveren het openbaar vervoer om het fileprobleem aan te pakken. Autobezitters betalen nog slechts één keer wegenbelasting, ongeacht het aantal voertuigen.

Beginnende bestuurders en 65-plussers ontvangen korting op de wegenbelasting. Milieuzones in steden verdwijnen. We starten de aanleg van een nieuwe luchthaven in de Noordzee, investeren in onderzoek naar hyperloops en geven ruim baan aan de haven van Rotterdam.

12. Inzetten op vrede: kiezen voor neutraliteit naar Zwitsers model.

Geen miljarden meer naar buitenlandse conflicten. Nederland kiest een neutrale positie in de internationale politiek - naar Zwitsers model. We stoppen met sancties die onze economie of belangen schaden en staken alle militaire en financiële steun aan Oekraïne. Humanitaire hulp bieden we waar nodig maar ook ontwikkelingssamenwerking dient altijd te worden beredeneerd vanuit het Nederlands belang. Dit bespaart miljarden, die we investeren in onze eigen veiligheid en welvaart.

1. IMMIGRATIE & REMIGRATIE

Nederland weer van ons. Forum voor Democratie wil dat Nederlanders zich weer thuis voelen in eigen land. Onze cultuur en identiteit moeten we behouden en versterken. Daarom stoppen we met asielopvang in Nederland, investeren we in opvang in de regio en stellen illegaal verblijf strafbaar.

Met een naturalisatiestop van tien jaar en een GreenCard-systeem voor tijdelijke, waardevolle arbeidsmigranten. Door verdragen zoals Schengen en het VN-vluchtelingenverdrag op te zeggen, beschermen we onze welvaart en veiligheid en herpakken we de controle over onze grenzen. Daarnaast moedigen we remigratie aan met royale beurzen en coaches die terugkeer naar landen van herkomst begeleiden.

Een nieuwe kans voor Nederland: een trots, veilig land waar onze waarden centraal staan en we samen bouwen aan een sterke toekomst.

A. Immigratie

De afgelopen decennia heeft Nederland een ongekend hoge instroom van migranten en asielzoekers te verduren gekregen. Dit heeft diepe sporen nagelaten in onze samenleving. Niet alleen is de druk op onze verzorgingsstaat, sociale voorzieningen en woningmarkt fors toegenomen, ook de veiligheid, culturele identiteit en sociale cohesie zijn ernstig ondermijnd. Het straatbeeld in veel steden en dorpen is ingrijpend veranderd; Nederlandse tradities, waarden en gewoontes zijn steeds minder vanzelfsprekend. Waar immigratie vaak als verrijking wordt gepresenteerd, laat de praktijk zien dat de sociale en financiële kosten immens zijn. Volgens ramingen van CBS en NIDI heeft bij ongewijzigd beleid in 2050 tot 40% van de Nederlandse bevolking een migratieachtergrond.

Van 1995 tot 2015 bedroegen de kosten van deze migratie gemiddeld zo'n 19 miljard euro per jaar; in het afgelopen decennium zijn die zelfs toegenomen tot 27 miljard per jaar. Alles bij elkaar komt dit neer op honderden miljarden euro's – geld dat beter ingezet had kunnen worden voor zorg, onderwijs, veiligheid en het verlagen van belastingen. Met name migratie uit niet-westerse landen legt een onevenredig grote druk op de samenleving. De berekende kosten per niet-Westerse migrant bedragen tussen de 400.000 en 600.000 euro. Dit toont aan dat het huidige beleid onhoudbaar is – zowel sociaal als economisch. Het is tijd om het roer radicaal om te gooien: Nederland moet weer baas in eigen huis worden, met een migratiebeleid dat gericht is op bescherming van onze cultuur, welvaart en veiligheid.

Wij willen:

- » **Asielstop en afschaffing COA**
We stoppen met het opnemen van nieuwe asielzoekers, breken lopende procedures af en ontmantelen het COA, zodat opvang in de regio de norm wordt.
- » **Asielprocedures alleen buiten Nederland**
We laten nieuwe asielaanvragen uitsluitend via Nederlandse consulaten in conflictregio's indienen, zodat ons land niet langer overspoeld wordt door proceduremigranten.
- » **Strafbaarstelling illegaliteit**
We maken illegaal verblijf strafbaar en zetten actief in op opsporing en uitzetting, zodat ons land niet langer een toevluchtsoord is voor uitgeprocedeerden.
- » **Uitgeprocedeerde illegalen naar opvang in derde landen**
We sluiten verdragen met (Afrikaanse) landen voor het opnemen van illegalen die in Nederland zijn uitgeprocedeed en weigeren om terug te keren, zodat Nederland niet langer gedwongen wordt deze personen op te vangen.
- » **Boete betalen in plaats van EU-dwang**
We conformeren ons niet langer aan Europese migratieafspraken en betalen desnoods een boete aan de EU (net als Hongarije), zodat we zelf weer zeggenschap krijgen over onze grenzen.
- » **Sancties voor landen die weigeren onderdanen terug te nemen**
We zetten alle diplomatieke en financiële middelen in (van uitzetten ambassadeurs tot intrekken landingsrechten en stilleggen van het betalingsverkeer) tegen landen die weigeren hun uitgeprocedeerde onderdanen terug te nemen, zodat we deze impasse eindelijk kunnen doorbreken.
- » **Naturalisatiestop van 10 jaar**
We verstrekken tien jaar lang geen nieuwe Nederlandse paspoorten, behalve aan huwelijkspartners en kinderen geboren uit Nederlandse ouders, zodat nationaliteit weer waarde krijgt.

- » **Geen permanente verblijfsvergunning**
We schaffen de permanente verblijfsvergunning af. Mensen die een tijdelijke verblijfsvergunning verkrijgen moeten iedere vijf jaar hun nut en noodzaak voor de Nederlandse samenleving bewijzen (vergelijkbaar met het Amerikaanse GreenCard systeem), zodat we hier alleen migranten krijgen die iets komen brengen en niet alleen iets komen halen.
- » **AZC's sluiten en Spreidingswet intrekken**
We sluiten opvanglocaties in Nederland en trekken de Spreidingswet in, zodat gemeenten niet gedwongen worden migranten op te nemen.
- » **Ernstige versobering opvang**
Zolang ze nog niet gesloten zijn, versoberen we de COA-opvanglocaties en verbieden het verlaten van het terrein aan de bewoners, zodat de aanzuigende werking voor profiteurs ophoudt te bestaan en de veiligheid van omwonenden gegarandeerd is.
- » **Vakantiegangers blijven weg**
Asielzoekers die op vakantie gaan naar hun land van herkomst zijn duidelijk niet in gevaar, hun procedure wordt onmiddellijk beëindigd.
- » **Moderne grensbewaking**
We voeren flexibele grenscontroles in met moderne technologie en automatische controle op biometrische gegevens, zodat Nederlanders vrij kunnen reizen maar buitenlanders effectief gecontroleerd worden.
- » **Uittreden uit internationale verdragen**
We zeggen het VN-vluchtelingenverdrag, Schengen, het Marrakechpact en het EVRM op en streven naar een NEXIT, zodat Nederland volledig zelf kan bepalen wie ons land binnenkomt en wie niet.
- » **Denaturalisatie bij zware criminaliteit**
We ontnemen het Nederlanderschap aan dubbele paspoorthouders die veroordeeld zijn voor ernstige misdrijven, zodat criminelen ons land kunnen worden uitgezet.
- » **Illegaal verblijf niet meer faciliteren**
We stoppen gemeentelijke regelingen die illegaal verblijf faciliteren en beboeten gemeenten die dit toch doen, zodat illegaliteit niet beloond wordt.
- » **Sociale voorzieningen pas na 10 jaar werk**
We laten immigranten pas aanspraak maken op toeslagen en uitkeringen na tien jaar arbeid in Nederland, zodat Nederland niet meer aantrekkelijk is voor gelukszoekers.
- » **Belasting op geldtransfers (remittances)**
We voeren een heffing tot 40% in op geld dat migranten naar hun herkomstlanden overmaken (€18 miljard in 2024), zodat Nederlands geld niet naar het buitenland vloeit. Het frauderen hiermee wordt zwaar bestraft en leidt tot intrekking van de verblijfsvergunning.
- » **GreenCard-systeem voor arbeidsmigratie**
We introduceren een streng gereguleerd GreenCard-model voor tijdelijke werkvergunningen, zodat alleen economisch waardevolle migranten - die cultureel compatibel zijn - tijdelijk kunnen bijdragen zonder uitzicht op naturalisatie.

B. Remigratie

Zelfs als we de grenzen vandaag volledig zouden sluiten en geen enkele migrant meer toelaten, blijven de gevolgen van decennialang opengrenzenbeleid bestaan. Er zijn miljoenen mensen naar Nederland gekomen die vaak niet of nauwelijks integreren. Zij leven in eigen gemeenschappen, spreken de taal slecht en voelen zich weinig verbonden met onze samenleving. Dat zorgt voor blijvende druk op scholen, zorg, huisvesting en sociale zekerheid. Een migratiesaldo van nul zou dit probleem niet oplossen, want de groepen die al hier zijn en niet aarden, blijven structureel veel kosten en spanningen veroorzaken.

Onderzoek toont aan hoe groot deze lasten zijn. Een Somalische migrant kost de Nederlandse samenleving gemiddeld €688.000 over zijn hele leven, een Syrische migrant gemiddeld €375.000. Deze bedragen bestaan uit uitkeringen, toeslagen, zorg en andere voorzieningen. De rekening komt terecht bij de Nederlandse belastingbetaler, terwijl de samenleving intussen steeds meer onder druk staat: er zijn minder woningen beschikbaar, minder ziekenhuisplekken, enzovoorts. Daarom is het niet genoeg om de instroom te stoppen: we moeten ook inzetten op remigratie. Wij willen mensen die hier niet aarden actief ondersteunen bij hun terugkeer. Met een remigratiebeurs maken we de terugkeer financieel aantrekkelijk, en met remigratiecoaches zorgen we voor begeleiding bij het vinden van werk, huisvesting en voorzieningen in het thuisland. Zo helpen we hen een toekomst elders op te bouwen, terwijl Nederland de ruimte, middelen en sociale samenhang terugkrijgt die dringend nodig zijn.

Wij willen:

» **Negatief migratiesaldo**

We streven naar meer mensen die terugkeren dan dat er binnenkomen, zodat Nederland weer beheersbaar wordt voor de komende generaties.

» **Remigratiebeurzen en -coaches**

We bieden migranten en hun kinderen en kleinkinderen remigratiebeurzen en begeleiding door coaches aan, zodat terugkeer naar hun landen van herkomst haalbaar en aantrekkelijk wordt.

» **Biometrische registratie van remigranten**

We slaan biometrische kenmerken van remigranten op, zodat zij na terugkeer niet opnieuw naar Nederland kunnen komen.

2. KLIMAAT & ENERGIE

Betaalbare, betrouwbare energie voor iedereen. Forum voor Democratie gelooft niet in het klimaatprobleem en ziet geen reden om gebruik van fossiele brandstoffen uit te faseren. Daarom stoppen we met de kostbare klimaatplannen. We trekken de Klimaatwet in en zeggen het Parijsakkoord op. Door gaswinning in Groningen te hervatten met eerlijke compensatie voor omwonenden en gelijktijdig te investeren in kolencentrales en moderne kernenergie, zoals thorium, zorgen we voor stabiele, goedkope stroom voor de komende generaties. We nationaliseren de energiesector om winsten in Nederland te houden en blackouts te voorkomen. In plaats van onrealistische CO₂-doelen richten we ons op slimme oplossingen voor eventuele klimaatverandering zoals dijkenbouw en kustbescherming, waar Nederland wereldwijd in uitblinkt.

Een nieuwe kans voor Nederland: een land met betaalbare energie voor iedereen, waar de rekeningen laag zijn en we met vertrouwen bouwen aan een welvarende toekomst.

A. Volledig schrappen klimaatbeleid

De klimaatdiscussie heeft het energievraagstuk volledig uit balans gebracht. Onder het mom van CO₂-reductie zijn belastingen en heffingen extreem gestegen, waardoor burgers en bedrijven met torenhoge kosten worden geconfronteerd. De miljarden aan subsidies voor windmolens, zonnepanelen en elektrische installaties hebben ons energienet instabiel gemaakt en afhankelijk van weersomstandigheden. Het resultaat is een energievoorziening die niet goedkoper, betrouwbaarder of duurzamer is geworden, maar juist duurder en kwetsbaarder.

Bovendien ontbreekt iedere noodzaak voor dit beleid. Klimaatverandering is van alle tijden. In de Oudheid was het warmer dan nu, in de Middeleeuwen eveneens, waarna een koudere periode volgde. Sinds 1850 is de aarde weer ongeveer één graad Celsius opgewarmd, maar dit heeft niet geleid tot meer natuurrampen of klimaatslachtoffers. Sterker nog: het aantal doden door extreme weersomstandigheden is wereldwijd met 95% afgenomen. Dankzij technologische vooruitgang zijn we beter beschermd tegen natuurgeweld, en dát moet ook de weg vooruit zijn: adaptatie in plaats van kostbare en ineffectieve CO₂-reductie.

De huidige klimaatdoelen zijn onhaalbaar en vooral schadelijk. Alleen al voor Nederland bedragen de kosten meer dan €1.000 miljard – omgerekend €230.000 per huishouden. Dit beleid is niet alleen onbetaalbaar, maar ook zinloos: het heeft geen merkbaar effect op het klimaat, maar wel desastreuze gevolgen voor onze welvaart en concurrentiekracht. Forum voor Democratie kiest daarom voor een radicaal andere koers: stoppen met de energietransitie, intrekken van de klimaatwet, opzeggen van het Parijsakkoord en het loslaten van CO₂-doelen. In plaats daarvan richten wij ons op adaptatie – zoals dijkenbouw, kustbescherming en innovatieve landbouw – waar Nederland juist historisch sterk in is.

Wij willen:

» Stoppen met de energietransitie

We stoppen volledig met de energietransitie, zodat ons land niet langer wordt opgezaaid met onbetaalbaar en zinloos klimaatbeleid.

» Intrekken van klimaatwet en Parijsakkoord

We zeggen het Klimaatakkoord van Parijs op en trekken de klimaatwet in, zodat we weer ongeremd fossiele brandstoffen kunnen gebruiken en geen windturbines en zonneakkers hoeven aanleggen.

» Schrappen van alle CO₂-reductiedoelen

We laten CO₂-reductie los als uitgangspunt, zodat beleid weer wordt gericht op betaalbaarheid en betrouwbaarheid van energie.

» Kosten van klimaatplannen niet afwentelen op burgers

We stoppen alle klimaatplannen en de €1.000 miljard die we daarmee besparen (omgerekend €230.000 per huishouden) geven we terug aan de hardwerkende Nederlander in de vorm van lastenverlichting.

» Ontmanteling van de EU-Green Deal

We werken in Europees verband aan het afschaffen van de Green Deal; en tot die tijd negeert Nederland de daarin vervatte regels en beperkingen – inclusief het CO₂-handelssysteem (ETS).

» Schrappen van rapportageverplichting personenmobiliteit

We schaffen de verplichting af om CO₂-uitstoot van werknemers bij te houden, zodat ondernemers verlost worden van zinloze bureaucratie.

» **Inzetten op adaptatie**

We investeren in dijken, kustbescherming, rivierbeheer, irrigatie en gewasontwikkeling, zodat Nederland beter beschermd is tegen weersextremen.

» **Geen nieuwe windmolens op zee**

We plaatsen geen nieuwe windmolens op zee en ontmantelen bestaande windparken, zodat de natuur en de visserij niet verder worden geschaad.

» **Geen zonneparken op onbebouwde grond of water**

We verbieden de aanleg van zonneparken op grond of water, zodat ruimte behouden blijft voor landbouw en natuur. Elke vorm van subsidie op de aanleg van zonnepanelen op daken wordt ingetrokken.

» **Vrijheid in verwarmingskeuze**

We laten gasgestookte cv-ketels toe en maken de warmtepomp niet verplicht, zodat mensen zelf kunnen kiezen hoe ze hun huis verwarmen.

B. Betaalbare, betrouwbare energie

De kwaliteit van leven en de levensverwachting zijn de afgelopen 150 jaar spectaculair gestegen dankzij betrouwbare en goedkope energie uit kolen, olie en gas. Deze bronnen zijn ruim voorradig en hebben de basis gelegd voor onze moderne welvaart. Forum voor Democratie verwerpt de mythe van een klimaatcrisis en ziet geen enkele reden om afstand te nemen van deze natuurlijke energiebronnen. Integendeel: het huidige klimaat- en energiebeleid maakt energie duurder, onbetrouwbaarder en instabieler. Belastingen zijn verhoogd, kolencentrales gesloten en burgers worden gedwongen dure en inefficiënte alternatieven te gebruiken. Tegelijkertijd is het stroomnet steeds kwetsbaarder geworden, met een reëel risico op blackouts.

Daarom kiest FVD voor een rationele en toekomstbestendige koers. We schrappen alle klimaatregels, beëindigen het aardgasverbod en heropenen moderne kolen- en gascentrales. Gaswinning in Groningen moet worden hervat met eerlijke compensatie voor getroffen inwoners, en ook de (schalie)gasvelden in de Noord- en Waddenzee moeten worden ontgonnen. Tegelijk bouwen we tien nieuwe kerncentrales en investeren we in onderzoek naar thorium, zodat Nederland ook in de toekomst kan beschikken over betrouwbare en goedkope energievoorziening. Daarmee herstellen we de stabiliteit van het net, verlagen we de energierekening en versterken we onze energieautonomie.

Wij willen:

» **Energiesector nationaliseren**

We nationaliseren de energiesector, zodat winsten in Nederland blijven, blackouts kunnen worden voorkomen en kosten voor de gebruiker omlaag kunnen.

» **Klimaatregels schrappen**

We schaffen alle klimaatregels, zodat energie weer betaalbaar en betrouwbaar wordt.

» **Gaswinning in Groningen hervatten**

We starten de gaswinning in Groningen opnieuw op met ruimhartige compensatie voor omwonenden, zodat we weer goedkoop, hoogwaardig en ruim voorradig aardgas hebben voor huishoudens en bedrijven.

» **Aardgasverbod opheffen**

We heffen het aardgasverbod voor nieuwbouw op, zodat huishoudens betaalbaar en betrouwbaar kunnen verwarmen.

» **Kolencentrales heropenen**

We heropenen onze hypermoderne, schone kolencentrales die door vorige kabinetten zijn gesloten, zodat er onmiddellijk goedkope en stabiele stroom beschikbaar komt.

» **Kernenergie uitbouwen**

We bouwen snel tien nieuwe kerncentrales en investeren in thoriumonderzoek, zodat Nederland volledig energieautonoom wordt en ook in de toekomst kan beschikken over betrouwbare en toekomstgerichte energievoorziening.

» **Verbod op windturbines**

We voeren een wettelijk verbod in op nieuwe windturbines en breken bestaande windparken en zonneakkers systematisch af, zodat ons landschap wordt beschermd en onze energievoorziening niet langer afhankelijk is van het weer.

» **Biomassacentrales sluiten**

We sluiten biomassacentrales, zodat bossen niet langer worden opgeofferd voor schijnoplossingen.

» **Lagere energiebelastingen**

We verlagen energiebelastingen en draaien de ODE-verhoging terug, zodat de energierekening fors daalt.

» **Gasboringen in de Noord- en Waddenzee**

We breiden de gaswinning in de Noordzee uit en beginnen met gaswinning op de Waddenzee. Een aanzienlijk deel van deze gasbaten komen ten goede aan een nieuw op te richten Sovereign Wealth Fund, een beleggingspot zoals Noorwegen die ook heeft, om onze welvaart ook voor toekomstige generaties veilig te stellen.

» **Nieuwe olie- en gasvelden benutten**

We zoeken actief naar nieuwe gas- en olievelden op land en zee, zodat we onze energiezekerheid op lange termijn veiligstellen.

3. WONEN

Een thuis voor elke Nederlander. Forum voor Democratie wil een Nederland waar iedereen een betaalbaar thuis vindt. We bouwen snel 100.000 woningen per jaar, schrappen beknellende klimaat- en stikstofregels, en stoppen gedwongen verduurzaming om kapitaal vrij te maken voor nieuwbouw. De eigen woning blijft in box 1, onbelast, met een lage overdrachtsbelasting van 2% en een startersvrijstelling. Hypotheekrenteaftrek blijft, met een hoger aftrektarief, zodat wonen betaalbaar wordt en blijft.

We schaffen de Wet Betaalbare Huur af om de huurmarkt te vitaliseren en geven verhuurders vrije keuze in huurders. Sociale huurwoningen worden beperkt, met voorrang voor Nederlanders boven statushouders. Bouwen doen we met oog voor schoonheid en menselijke maat, zonder natuur of landbouwgrond op te offeren.

Een nieuwe kans voor Nederland: een land waar iedereen een thuis heeft, wonen betaalbaar is en onze steden bruisen van karakter.

A. Koopwoningen

De eigen woning vormt het fundament van vrijheid, veiligheid en gezinsleven. Wat ons betreft is bezit daarvan heilig. Daarom blijft de eigen woning in box 1: nooit belasting over je eigen huis, dus ook geen eigenwoningforfait. De hypotheekrenteaf trek behouden we en het maximale aftrektarief gaat terug omhoog naar 52%. De overdrachtsbelasting wordt 2% voor iedereen, met uitzondering van starters, die een volledige vrijstelling ontvangen. OZB-verhogingen stoppen we, erfpachregelingen schaffen we af en resterende erfpacht schelden we kwijt.

We willen betaalbare koopwoningen bouwen: jaarlijks 100.000 nieuwe huizen, met voorrang voor Nederlanders. Milieu- en stikstofregels die bouw vertragen schaffen we af, en ook verplichte duurzaamheids- en energielabel eisen verdwijnen. Studieschuld mag nooit meetellen bij een hypotheekaanvraag, maar een goede huurgeschiedenis wél. Daarnaast stimuleren we generatiewoningen en geven we huurders de kans om hun woning van corporaties over te nemen zodat ook zij eigen woningbezit kunnen verwerven.

Wij willen:

» **Hypotheekrenteaf trek behouden en hoger aftrektarief**

We behouden de hypotheekrenteaf trek en brengen het maximale aftrektarief terug omhoog naar 52%, zodat huiseigenaren betaalbaar kunnen blijven wonen.

» **Eigen woning nooit in Box-3, afschaffen eigenwoningforfait**

We schaffen het eigenwoningforfait af en houden de eigen woning in box 1, zodat nooit belasting wordt betaald over het eigen huis.

» **Uniforme overdrachtsbelasting**

We zetten de overdrachtsbelasting vast op 2%, ook voor bedrijven en investeerders, zodat de woningmarkt toegankelijk blijft voor iedereen.

» **Behouden en uitbreiden startersvrijstelling**

We schrappen de leeftijds- en woningprijsgrens uit de startersvrijstelling; de eerste woning is altijd vrij van overdrachtsbelasting, zodat kopen bereikbaar wordt voor iedereen.

» **Eerlijke OZB**

We maken de OZB gelijk voor iedereen en koppelen deze niet meer aan de WOZ-waarde maar aan het aantal bewoners, zodat het hebben van een woning nooit een last is.

» **Einde erfpacht**

We schaffen gemeentelijke- en Rijkserfpacht-regelingen af, schenken de grond aan woning-eigenaren en schelden de resterende erfpacht kwijt, zodat grond weer echt eigendom wordt. Woning-eigenaren die in de afgelopen tien jaar hun erfpacht hebben afgekocht, worden gecompenseerd.

» **Studieschuld niet meetellen bij hypotheekaanvraag**

We tellen studieschulden niet mee bij hypotheekaanvragen, deze zijn immers risicoloos voor de bank omdat ze gepauzeerd kunnen worden, zodat starters sneller een huis kunnen kopen.

» **Huurgeschiedenis meewegen bij hypotheekaanvraag**

We wegen de huurgeschiedenis van de laatste drie jaar mee bij hypotheekaanvragen. Mensen die vergelijkbare huurlasten hebben kunnen dragen, kunnen dezelfde hypotheeklast dragen.

» **Nieuwbouw versnellen**

We bouwen jaarlijks 100.000 nieuwe woningen met voorrang voor Nederlanders, zodat het woningtekort verdwijnt.

» **Schrappen duurzaamheidseisen bij nieuwbouw**

We stoppen met verplichte duurzaamheidseisen, zodat bouwen makkelijker en goedkoper wordt.

» **Afschaffen gasverbod**

We schaffen het gasverbod voor nieuwbouw af, zodat mensen vrij blijven in hun energiekeuze.

» **Generatiewoningen stimuleren**

We stimuleren generatiewoningen, zodat families beter voor elkaar kunnen zorgen en ouderen betrokken worden bij het leven van jonge gezinnen.

» **Woningcorporaties laten verkopen**

We sporen woningcorporaties aan om woningen aan huurders te verkopen, zodat meer Nederlanders eigenaar worden van hun eigen woning.

B. Huurwoningen

De huurmarkt moet weer vitaal en vrij worden. De Wet Betaalbare Huur is een aanval op het eigendomsrecht en leidt tot minder aanbod. Wij schaffen deze wet af, zodat verhuurders weer durven investeren en middenhuurwoningen terugkeren. Verhuurders bepalen zelf wie hun huurder is.

We verkleinen het aandeel sociale huurwoningen, zeker in grote steden. Het verplicht opleggen van sociale woningbouwpercentages bij private projecten verdwijnt. Statushouders krijgen geen voorrang meer in de sociale sector – Nederlanders gaan voor. Nieuwe huurwoningen moeten bovendien met aandacht voor schoonheid en menselijke maat worden gebouwd, zodat de leefomgeving aantrekkelijk blijft.

Wij willen:

» **Afschaffen Wet Betaalbare Huur**

We geven verhuurders volledige vrijheid in de keuze van hun huurders, zodat het aanbod in de huurmarkt weer wordt vergroot, met name in het middensegment.

» **Minder sociale huur**

We verkleinen het aandeel sociale huurwoningen, zodat de markt gezonder wordt en minder afhankelijk van de overheid.

» **Geen dwang voor projectontwikkelaars**

We stoppen met de verplichting voor private projecten om sociale woningen te bouwen, zodat bouwen weer rendabel wordt.

» **Vorrang voor Nederlanders**

We stoppen met het huisvesten van statushouders in de sociale sector en geven Nederlanders altijd voorrang.

» **Transformatie vergemakkelijken**

We maken woningtransformaties (splitsen panden en ombouw kantoren) eenvoudiger, zodat sneller meer woningen beschikbaar komen.

» **Bouwen met schoonheid**

We bouwen nieuwe huurwoningen met oog voor schoonheid, kleinschaligheid en ornamenten, zodat steden leefbaar en aantrekkelijk blijven.

4. EUROPESE UNIE & SOEVEREINITEIT

Nederland weer soeverein. Forum voor Democratie wil dat Nederland zelf zijn eigen regels kan maken, zijn eigen grenzen kan beschermen en zijn eigen allianties kan sluiten. De Europese Unie maakt dat alles onmogelijk. Daarom streven we naar een intelligente uittreding uit de Europese Unie, waarna we ons aansluiten bij de Europese Vrijhandelsassociatie, net als Zwitserland, Noorwegen en IJsland. Door een eigen nationale munt terug te brengen en internationale verdragen ondergeschikt te maken aan onze democratisch tot stand gekomen wetten, herwinnen we controle over onze economie en samenleving.

We verzetten ons tegen de Digitale Euro (CBDC) en andere systemen die onze vrijheid beperken. Transparantie staat voorop: internationale afspraken en besprekingen komen onder het bereik van de Wet Open Overheid, zodat we inzicht krijgen in wat in achterkamertjes ver weg wordt bedisseld.

Een nieuwe kans voor Nederland: een trots, soeverein land dat zijn eigen koers vaart met een vrije, door onszelf bepaalde toekomst.

A. Nederlandse wet boven internationale verdragen

In de Nederlandse Grondwet is via de artikelen 93 en 94 het zogeheten 'monistische stelsel' verankerd. Dit houdt in dat internationale verdragen en afspraken direct doorwerken in de Nederlandse rechtsorde, zonder dat het parlement daar nog een aparte omzettingwet voor hoeft aan te nemen. Alle verdragen waar Nederland partij in is, zijn daardoor rechtstreeks afdwingbaar voor de Nederlandse rechter, zelfs als ze strijdig zijn met onze eigen wetten. Het gevolg is dat via de rechtbank steeds vaker beleid kan worden afgedwongen dat indruist tegen de belangen en de wil van de Nederlandse bevolking.

Forum voor Democratie wil deze ondemocratische constructie beëindigen en de controle terugleggen waar die thuishoort: bij ons eigen parlement. Dat betekent dat we het monistische stelsel omzetten in een dualistisch stelsel, zoals ook geldt in landen als Duitsland en de Verenigde Staten. Internationale verdragen werken niet zomaar door in onze nationale rechtsorde, maar moeten eerst door ons parlement worden omgezet in nationale wetgeving. Daardoor blijven deze verdragen altijd wijzigbaar en intrekbaar door democratisch gekozen volksvertegenwoordigers. Zo voorkomen we dat Nederland gebonden is aan internationale bepalingen die niet passen bij onze belangen en herstellen we de democratische controle over onze eigen wetten.

Wij willen:

- » **Geen nieuwe soevereiniteitsoverdracht**
We halen overgedragen soevereiniteit terug, zodat we weer de baas worden in eigen land.

- » **Monistisch stelsel omzetten naar dualistisch stelsel**
We schrappen de artikelen 93 en 94 van de Grondwet, en zetten daarmee het monistisch stelsel om in een dualistisch stelsel, zoals in Duitsland en de Verenigde Staten. Internationale verdragen worden hierdoor pas geldig nadat ze door het Nederlandse parlement zijn omgezet in een nationale wet. Zo kunnen ze later ook democratisch worden gewijzigd of ingetrokken.
- » **Internationale organisaties onder bereik WOO**
We plaatsen internationale organisaties zoals WEF, WHO, NAVO – althans zolang onze betrokkenheid hierbij voortduurt – onder het bereik van de Wet Open Overheid, door het schrappen van de uitzonderingsgrond in artikel 5.1, tweede lid, onderdeel a, zodat volledige transparantie wordt gegarandeerd.
- » **Geen SDG's als leidraad voor beleid**
We maken de Sustainable Development Goals (SDG's) niet langer leidend voor het beleid van Rijksoverheid en lagere overheden, zodat ons beleid weer wordt gebaseerd op nationale belangen en democratische keuzes in plaats van op internationale agenda's.
- » **Verdragen opzeggen**
We zeggen internationale verdragen op die onze beleidsvrijheid inperken, zoals het VN-vluchtelingenverdrag dat ons dwingt tot het opnemen van migranten.

B. Europese Unie

De Europese Unie is geen vrijhandelszone maar een douane-unie. In weerwil van wat veel EU-critici denken, is haar wezen (de EEG) – en niet enkel de add ons die daar sinds 1992 (EU) aan zijn toegevoegd – daarmee problematisch. Want terwijl een vrijhandelszone toeziet op het vrije verkeer van producten tussen haar lidstaten; stelt een douane-unie criteria op voor de producten binnen haar lidstaten. Door deze controledrift (die is ingebouwd in het wezen van het Europese project, al sinds haar ontstaan in 1957) is Brussel onvermijdelijk uitgegroeid tot een bureaucratisch moloch dat steeds meer aspecten van ons leven reguleert.

De EU ontnemt ons land de mogelijkheid om zelf handelsverdragen te sluiten en zelf de productstandaarden te bepalen die in Nederland gelden; zij ontnemt ons de mogelijkheid om onze grenzen te beschermen en ons immigratiebeleid vorm te geven. Ook heeft de EU – via de euro – controle verkregen over onze financiële huishouding, onze rentevoet en inflatie. Op het gebied van landbouw, visserij, privacy, vrijheid van meningsuiting, klimaat- en energiebeleid, buitenlandse zaken, onderwijs, mededinging, cultuurbeleid, enzovoorts, bepaalt de Europese Unie eveneens steeds meer facetten van ons leven.

Het Nederlands belang raakt steeds verder ondergesneeuwd in de wirwar van belangen die in Brussel worden afgewogen. Als klein land worden wij voortdurend overstemd door de veel grotere landen in de Unie. Voor het behoud van onze democratie en onze welvaart acht Forum voor Democratie het van essentieel belang om als Nederland de Europese Unie te verlaten (NEXIT) en ons aan te sluiten bij de EFTA, de Europese vrijhandelszone waar ook welvarende landen als Zwitserland, IJsland en Noorwegen lid van zijn.

Wij willen:

» **Intelligente uittreding uit de EU (NEXIT)**

We verlaten de Europese Unie op een ordentelijke manier, zodat Nederland weer volledige controle krijgt over zijn wetten, grenzen en beleid.

» **Toetreden tot de EFTA**

We sluiten ons aan bij de Europese Vrijhandels-associatie, waar landen als Zwitserland, Noorwegen en IJsland bewijzen dat economische samenwerking mogelijk is zonder politieke unie.

» **Geen verdere soevereiniteitsoverdracht**

Zolang Nederland nog lid is van de EU, accepteren we geen enkele nieuwe overdracht van bevoegdheden naar Brussel.

» **Herziening van betrokkenheid bij internationale organisaties**

We herzien de Nederlandse deelname aan organisaties zoals NAVO, WEF en WHO, zodat onze soevereiniteit ook daar niet verder wordt ondermijnd.

C. Euro & CBDC

De invoering van de euro is voor Nederland een kostbare vergissing gebleken. De eurozone is geen Optimal Currency Area (OCA): de economieën van landen als Griekenland en Italië verschillen te sterk van die van Nederland en Duitsland. Daardoor kan de Europese Centrale Bank nooit een monetair beleid voeren dat voor alle lidstaten goed uitpakt. De rente, inflatie en geldhoeveelheid worden ofwel afgestemd op de belangen van de machtigste landen, ofwel op de zwakste schakels in de Unie. Het Nederlands belang wordt daarbij structureel genegeerd. De gevolgen zijn duidelijk: onze pensioenen staan onder druk, de inflatie is hoog en de koopkracht stagneert. In het verleden zijn al meer dan 160 muntunies ordentelijk ontbonden; ook de euro kan en moet langs die weg beëindigd worden. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald: Nederland moet terugkeren naar een eigen, stabiele munt, zodat we weer monetair beleid kunnen voeren dat goed is voor onze eigen conjunctuurencyclus, spaartegoeden, handelsbalans en koopkracht.

Alsof de euro zelf nog niet problematisch genoeg is, werkt de EU intussen aan een volgende ingrijpende stap: de Digitale Euro. Dit behelst een digitaal programmeerbare munt - oftewel: Central Bank Digital Currency (CBDC). Euro-eenheden worden programmeerbaar, wat het mogelijk maakt om een vervaldatum in te stellen op uw (spaar)geld of het uitsluitend besteedbaar te maken aan specifieke producten of diensten. Zo kan in theorie worden ingesteld dat dit digitale geld niet kan worden uitgegeven aan dierlijk voedsel of benzine. Of kan een bepaald maximum aan vliegbewegingen worden toegewezen, zoals in China reeds gebeurt. Doordat de Digitale Euro niet meer op te nemen is als cash geld, kan de burger deze beperkingen niet meer omzeilen, waardoor het afdwingen van een persoonlijk CO₂-budget eenvoudiger wordt gemaakt en negatieve rentes ook mogelijk worden.

Forum voor Democratie verwerpt deze ontwikkeling met kracht. Er is geen enkele noodzaak voor de invoering van een digitale euro. Het is een politiek project dat niet draait om innovatie of efficiëntie, maar om meer centrale controle en minder individuele vrijheid. Nederland moet daarom niet alleen uit de euro stappen, maar zich ook ondubbelzinnig verzetten tegen iedere vorm van Central Bank Digital Currency. Onze vrijheid, privacy en economische onafhankelijkheid mogen nooit worden opgeofferd aan de drang naar macht en centralisatie uit Brussel.

Wij willen:

» **Uittreden uit de eurozone**

We stappen uit de euro, zodat Nederland met een eigen munt weer controle krijgt over de rentevoet, de geldhoeveelheid en de inflatie. Euro's moeten blijvend en kosteloos kunnen worden omgezet naar deze nieuwe munt.

» **Geen Digitale Euro (CBDC)**

We verzetten ons altijd tegen de invoering van een digitale euro of welke Central Bank Digital Currency dan ook, zodat vrijheid en privacy behouden blijven.

» **Geen Europese Digitale Identiteit**

We accepteren geen Europese Digitale Identiteit.

5. DEMOCRATIE & KARTELBESTRIJDING

Macht terug naar de bevolking. Forum voor Democratie wil een Nederland waar de stem van de burger echt telt. We voeren bindende referenda in naar Zwitsers model, zodat u direct zelf kunt beslissen over belangrijke kwesties. Burgemeesters en andere bestuurders worden niet langer benoemd door een kleine kring, maar rechtstreeks gekozen. We breken het partijkartel open, stoppen partijpolitieke benoemingen en zorgen dat nieuwe ideeën en talenten weer een kans krijgen. Daar hoort ook bij dat rechters niet op de stoel van de wetgever mogen gaan zitten; we schrappen de directe werking van internationale verdragen en stoppen toetsing aan vage begrippen zoals ‘algemeen belang’. Media krijgen meer diversiteit door de publieke omroep te hervormen en nieuwe (online) initiatieven te steunen.

Een nieuwe kans voor Nederland: een land waar uw stem de koers bepaalt, waar bestuurders verantwoording afleggen en democratie weer volop functioneert.

A. Directe democratie

De Nederlandse democratie is de afgelopen decennia steeds verder van de burger af komen te staan. Belangrijke besluiten worden vaak achter gesloten deuren genomen door een kleine politieke en bestuurlijke elite, zonder dat gewone mensen daar directe invloed op hebben. Te vaak varen politici hun eigen koers, ongeacht de beloften die in verkiezingstijd zijn gedaan. Dit voedt wantrouwen en onvrede. Een echte democratie betekent echter dat burgers niet alleen vertegenwoordigd worden, maar ook daadwerkelijk zeggenschap hebben over de koers van hun land. Het versterken van directe democratie is daarom essentieel om de band tussen burgers en bestuur te herstellen.

Daarom pleiten wij voor het invoeren van bindende referenda en rechtstreeks gekozen bestuurders. Referenda, naar Zwitsers model, geven burgers de mogelijkheid zich direct uit te spreken over belangrijke onderwerpen en besluiten te nemen waar de politiek niet omheen kan. Bovendien biedt een referendum de kans om de discussie minder te laten gaan over personen en meer over de zaak.

Daarnaast vinden wij dat topfuncties als burgemeesters en Commissarissen van de Koning niet langer benoemd mogen worden via politieke achterkamertjes, maar gekozen moeten worden door de bevolking zelf. Zo vergroten we de transparantie, leggen de macht terug bij de burger en maken we van Nederland weer een land waarin de democratie werkelijk floreert.

Wij willen:

- » **Bindende referenda naar Zwitsers model**
We voeren bindende referenda in, zodat burgers zich rechtstreeks kunnen uitspreken over belangrijke politieke besluiten.
- » **Rechtstreeks gekozen bestuurders**
We laten burgemeesters en Commissarissen van de Koning direct door de bevolking kiezen, zodat bestuurders verantwoording afleggen aan de kiezer in plaats van aan politieke partijen.

B. Kartelbestrijding

In ons land vormen de gevestigde partijen een gesloten partijkartel. Een kleine groep bestuurders rouleert al decennia in dezelfde functies, schuift elkaar baantjes toe en schermt de macht af voor nieuw talent en frisse ideeën. Dit heeft geleid tot een bestuurscultuur waarin steeds dezelfde geluiden domineren en afwijkende visies worden genegeerd. Kritiek op het klimaatbeleid, het stikstofbeleid of de macht van de EU wordt stelselmatig weggezet als 'extreem' of 'ongefundeerd', terwijl het in werkelijkheid gaat om serieuze vragen die miljoenen Nederlanders bezighouden. Het kartel noemt dit 'consensus', maar in feite is het een schijnwerkelijkheid waarin tegendraadse visies worden buitengesloten. Hierdoor stagneert vernieuwing en draait Nederland zich steeds verder vast in ideologische dogma's.

Dit partijkartel wordt bovendien in stand gehouden door een netwerk van subsidies, adviesraden en loterijen die jaarlijks miljarden euro's rondpompen. Organisaties die nauwe banden hebben met de gevestigde politiek, ontvangen structureel financiering, terwijl kritische of onafhankelijke initiatieven geen kans maken. Goede doelen loterijen dragen jaarlijks honderden miljoenen af aan door de overheid goedgekeurde organisaties, vaak met een uitgesproken politieke agenda. Deze geldstromen worden beheerd door een kleine elite van oud-politici en lobbyisten, waardoor het kartel zichzelf in stand houdt. Forum voor Democratie wil dit systeem doorbreken. Met een pakket aan maatregelen maken we de overheid kleiner, transparanter en weer dienstbaar maken aan de burger.

Wij willen:

» **Ambtelijke top vernieuwen**

We laten topambtenaren en ambassadeurs opnieuw solliciteren bij de start van een nieuwe regering en schaffen de Algemene Bestuursdienst (ABD) af, zodat de ambtelijke macht niet langer in handen blijft van een gesloten kring.

» **Invoering van een 'recall'**

We maken het mogelijk dat burgers, met voldoende steunbetuigingen, een referendum afdwingen om falende bestuurders zoals Burgemeesters of Commissarissen van de Koning tussentijds te ontslaan.

» **Ontmanteling van planbureaus en overlegstructuren**

We schaffen achterhaalde adviesorganen zoals CPB, SCP, SER en PBL af, zodat beleid niet langer wordt bepaald door technocraten en lobbyclubs.

» **Geen subsidie voor activistische organisaties**

We stoppen alle subsidies voor organisaties die proefprocessen voeren tegen de staat. Ook niet-gouvernementele organisaties (NGO's) krijgen geen subsidie meer.

» **Goede Doelenloterijen aanpakken**

Loterijen zoals de Postcodeloterij zijn wettelijk verplicht 40% van hun opbrengsten aan 'Goede Doelen' te schenken; in de praktijk bekostigen ze daarmee echter vooral activistische organisaties. We wijzigen de Wet op de Kansspelen: de 'Goede Doelen'-vereiste schrappen we en iedereen moet een loterij kunnen beginnen. Hierdoor doorbreken we het monopolie van deze activistische clubs.

» **Verbod op belangenverstrengeling met supranationale organisaties**

We verbieden bewindspersonen om functies te vervullen in ondemocratische supranationale organisaties zoals het World Economic Forum zodat belangenverstrengeling wordt tegengegaan

» **Afschaffen van ondemocratische bestuurslagen**

We schaffen constructies als de veiligheidsregio's af, zodat de macht terugkeert naar de democratisch gekozen volksvertegenwoordiging.

» **Geen diversiteitsbeleid bij de overheid**

We stoppen met quota, (semi-)verplichte trainingen en diversiteitsbeleid bij de overheid en (semi-)publieke instellingen, zodat kwaliteit en geschiktheid weer leidend worden.

C. Aanpak dikastocratie

De afgelopen jaren is het evenwicht tussen democratie en rechterlijke macht scheef gegroeid. De politieke beslissingen van rechters, waaronder de Raad van State, reiken steeds verder; en steeds kleiner wordt daarmee de bewegingsruimte van regering en parlement. Dit komt onder meer door de wildgroei van 'internationaal recht' – een geheel aan 'afspraken' die via de artikelen 93 en 94 van onze Grondwet direct doorwerken in ons nationale rechtstelsel en – daarmee – ruimte geven aan Nederlandse rechters om hun eigen politieke opvattingen – via 'rechtspraak' – aan de samenleving op te dringen.

Forum voor Democratie vindt deze politieke rechtspraak onwenselijk. Rechters dienen wetten uit te leggen naar hun oorspronkelijke bedoeling, niet als een 'levend instrument' dat naar eigen inzicht wordt aangepast. Toetsing aan verdragen dient onmogelijk te worden – in lijn met het toetsingsverbod van artikel 120 Grondwet. Benoemingen in de rechterlijke macht moeten transparanter en democratischer, zodat een kleine ideologische elite zichzelf niet langer in stand kan houden. Ook de Raad van State moet hervormd worden: zijn adviserende rol blijkt vooral kartelpolitiek te ondersteunen en moet verdwijnen. Zo versterken we de democratie en zorgen we dat de wil van de bevolking weer leidend is.

Wij willen:

Handhaven van het toetsingsverbod

We behouden artikel 120 van de Grondwet en verzetten ons tegen de oprichting van een constitutioneel hof, zodat rechters nooit wetten aan grondrechten kunnen toetsen en daarmee politieke macht naar zich toe trekken.

» **Schrappen van artikelen 93 en 94 van de Grondwet**

We beëindigen de directe werking van internationaal recht in het Nederlandse stelsel, zodat verdragen niet langer automatisch boven onze nationale wetten staan en rechters onze nationale wetten daar ook niet langer aan kunnen 'toetsen'.

» **Wet op de Rechtsvinding**

We voeren een Wet op de Rechtsvinding in, zodat rechters de wet moeten interpreteren naar de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever en niet langer eigen politieke opvattingen kunnen doordrukken.

» **Artikel 3:305a BW aanpassen**

We maken het onmogelijk dat organisaties namens het 'algemeen belang' rechtszaken voeren tegen de staat (zoals in de Urgenda-zaak), zodat beleid niet via de rechter kan worden afgedwongen.

» **Parlementaire ondervragingscommissie voor rechters**

We voeren een parlementaire ondervragingscommissie in, naar Amerikaans model, zodat de benoeming van leden van de Hoge Raad en de Raad van State democratisch gecontroleerd wordt.

» **Afschaffen afdeling advisering Raad van State**

We schaffen de adviserende afdeling van de Raad van State af, zodat deze niet langer karteladviezen kan uitbrengen die democratische besluitvorming ondermijnen.

D. Medialandschap

De publieke media zijn in ons land teveel verstrengeld geraakt met de gevestigde politiek. Ze zijn te weinig afspiegeling van het brede maatschappelijke debat en zijn onvoldoende kritisch op de macht. Een kleine groep presentatoren, redacties en opiniemakers bepaalt de toon, waardoor dezelfde onderwerpen, dezelfde gasten en dezelfde invalshoeken telkens terugkomen. Het gevolg is een stuitende eenzijdigheid en een groot gebrek aan oprechte nieuwsgierigheid. Kritische of afwijkende geluiden worden nauwelijks gehoord, terwijl juist de publieke omroep – gefinancierd met belastinggeld – de taak heeft álle Nederlanders te vertegenwoordigen. Dit gebrek aan diversiteit schaadt het vertrouwen van burgers in de media en versterkt het gevoel dat er geen ruimte meer is voor echt pluralisme.

Forum voor Democratie kiest voor een grondige hervorming van het medialandschap. We willen een publieke omroep die werkelijk pluriform is en waar alle opvattingen eerlijk aan bod komen. Nieuwe initiatieven – of het nu gaat om omroepen of online media – moeten ruim baan krijgen en de kans krijgen zich te ontwikkelen zonder te worden tegengewerkt door bestaande structuren. Daarnaast is het cruciaal dat ook commerciële omroepen en kranten divers en onafhankelijk blijven. Buitenlandse investeerders mogen geen doorslaggevende invloed krijgen op onze nationale en lokale mediakanalen. Zo zorgen we dat media in Nederland weer onafhankelijk, kritisch en representatief worden.

Wij willen:

» **Onderzoek naar onafhankelijkheid van de NPO Ombudsman**

We onderzoeken of de NPO Ombudsman daadwerkelijk onafhankelijk functioneert, zodat klachten over partijdigheid serieus en objectief behandeld worden.

» **Onafhankelijke Raad van Toezicht voor de NPO**

We stellen een onafhankelijke Raad van Toezicht in, zodat het bestuur van de publieke omroep democratisch gecontroleerd en evenwichtiger wordt.

» **Ruim baan voor nieuwe media**

We geven nieuwe omroepen en (online) media de ruimte om zich te ontwikkelen, zodat het medialandschap vernieuwt en pluriform blijft.

» **Beschermingswet voor nationale media**

We voeren een wet in die voorkomt dat (buitenlandse) investeerders te veel invloed krijgen op Nederlandse kranten en commerciële zenders, zodat de media onafhankelijk en nationaal verankerd blijven.

E. Decentralisatie en menselijke maat

Sinds de jaren tachtig is Nederland in de ban geraakt van schaalvergroting. Onderwijsinstellingen werden samengevoegd tot anonieme onderwijsfabrieken, zelfstandige zorgverleners en streekziekenhuizen verdwenen in grote zorgmoloch en gemeenten werden massaal gefuseerd. Waar ons land ooit ruim 1.100 gemeenten kende, zijn dat er in 2025 nog slechts 342 – ondanks een forse bevolkingsgroei.

Het idee achter deze schaalvergroting was dat grotere eenheden efficiënter en goedkoper zouden zijn. De praktijk laat echter het tegendeel zien: door bureaucratie stegen de kosten, burgers verloren grip op hun directe omgeving en er ontstond een bestuurscultuur waarin managers niet langer ter verantwoording kunnen worden geroepen door de mensen om wie het gaat.

De gevolgen zijn overal merkbaar. Kleinschalige gemeenschapszin maakte plaats voor een oeverloze vergadercultuur, terwijl betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid afnamen. Burgers ervaren verlies van identiteit en verbondenheid, en instellingen zijn vaak onpersoonlijk en log geworden. Forum voor Democratie wil deze trend doorbreken en kiest nadrukkelijk voor kleinschaligheid. De menselijke maat moet terug in bestuur, zorg, onderwijs en stedenbouw. Dat betekent: streekziekenhuizen openhouden, gemeenten ontvlechten, schoolbesturen terug in handen van ouders en herkenbare woningbouw waarin mensen zich thuis voelen. Minder regels en meer maatwerk moeten ervoor zorgen dat burgers zich weer gezien, gehoord en betrokken voelen bij hun eigen omgeving.

Wij willen:

» **Menselijke maat weer centraal in alle bestuurslagen**

We stellen de menselijke maat centraal in het openbaar bestuur. Geen gedwongen samenvoegingen van gemeenten; fusies kunnen alleen na een referendum.

» **Kritisch op schaalvergroting**

We hanteren een gezonde scepsis ten aanzien van schaalvergrotingen en fusies bij scholen, zorginstellingen, ziekenhuizen en politiebureaus en sturen waar mogelijk aan op schaalverkleining.

» **Streekziekenhuizen behouden en heropenen**

We houden kleine streekziekenhuizen open, de recent gesloten ziekenhuizen gaan we heropenen, zodat zorg dichtbij en toegankelijk blijft.

» **Schoolbesturen terug naar ouders**

We geven schoolbesturen zoveel mogelijk terug in handen van ouders, zodat onderwijs weer wordt geleid door mensen die betrokken zijn bij de kinderen zelf, niet door beroepsbestuurders.

» **Vrijheid voor gemeenten**

We geven gemeenten de vrijheid om eigen beleid te voeren, inclusief op gebied van belastingen, zodat lokaal maatwerk mogelijk wordt en gemeenten onderling gaan concurreren op de vestiging van bedrijven en gezinnen.

» **Menselijke maat in stedenbouw**

We behouden en versterken de menselijke maat in de stedenbouw, zodat nieuwe wijken leefbaar en herkenbaar blijven.

6. BELASTING, MKB & ZZP

Ambitie moet lonen: ruimte voor ondernemerschap, belastingen omlaag. Forum voor Democratie ziet een bruisend Nederland voor zich waar ambitie wordt beloond en hard werken altijd loont. Extra inspanning moet direct voelbaar zijn in de portemonnee, vrij van hoge belastingen of verstikkende regels. Bezit is heilig. We beschermen het koophuis, het spaargeld, de erfenis tegen onrechtmatige belastingen en geven zekerheid aan families en ruimte aan dromen. Een kleine, dienstbare overheid en minder bureaucratie maken de weg vrij voor ondernemers om te innoveren en te groeien.

Een nieuwe kans voor Nederland: een land vol hoop en kansen, waar talent schittert, werk wordt gevierd en bezit en spaargeld wordt gerespecteerd. Samen bouwen we een toekomst waarin vrijheid en ambitie floreren.

A. Belastingen

Forum voor Democratie vindt dat belastingen zo laag, eenvoudig en transparant mogelijk moeten zijn. Daarom willen wij een grondige vereenvoudiging van het belasting-, toeslagen- en premiestelsel. Geen wirwar van ingewikkelde schijven, toeslagen en progressieve tarieven die succes bestraffen, maar één helder en gelijk tarief voor iedereen. Met zo'n vlaktaks en een belastingvrije voet van €30.000 maken we het systeem overzichtelijk en rechtvaardig. Zo wordt werken weer beloond, sparen weer aantrekkelijk en verdwijnen de talloze uitzonderingen en regelingen waarin burgers nu verstrikt raken.

We streven een kleinere en efficiëntere overheid na, die minder geld opeist van burgers. Belastingen dienen enkel om met een goed functionerende, slanke overheid specifieke publieke taken te financieren – niet om inkomens of vermogens kunstmatig gelijk te trekken. Ondernemen, investeren en sparen moeten worden gestimuleerd in plaats van ontmoedigd. Dat is goed voor de economie, maar ook voor de sociale samenhang: burgers die de vruchten van hun eigen werk mogen plukken, voelen zich gezien en gerespecteerd. Daarom kiest Forum voor Democratie voor eenvoud, transparantie en lagere lasten: een belastingstelsel dat alle Nederlanders recht doet, bijdraagt aan welvaartsgroei en de kracht van ons land versterkt.

Wij willen:

- » **Kleinere overheid**
De Rijksoverheidsuitgaven moeten verplicht ieder jaar 3% krimpen, zodat de overheid niet groter maar kleiner wordt.
- » **20% vlaktaks op de inkomstenbelasting**
We voeren een vlaktaks in op het inkomen in Box-1, zodat meer verdienen niet wordt afgestraft en altijd volstrekt transparant is hoeveel inkomstenbelasting moet worden betaald.
- » **VPB-grens ophogen**
We verhogen de hoge VPB-grens naar €1 miljoen, zodat bedrijven niet bestraft worden als ze winst maken.
- » **Belastingvrije voet van €30.000**
We vervangen de loonheffingskorting door een belastingvrije voet die geldt voor alle werkenden en gepensioneerden, zodat werken altijd loont.
- » **€1.000,- extra belastingvrij bij tweede baan**
We maken de eerste €1.000 die verdiend wordt met een bijbaan belastingvrij, bij een hoofdbaan van minimaal 32 uur, zodat het weer aantrekkelijk wordt om bij te verdienen.
- » **BTW verlagen**
We verlagen het hoge BTW-tarief naar 19% en het lage BTW-tarief naar 6%, zodat het leven weer goedkoper wordt en horeca, winkeliers en aanbieders van diensten een directe economische impuls ontvangen.
- » **Cultuur, sport en ontspanning in laag BTW-tarief**
We plaatsen cultuur, recreatie, sport, festivals en hotels (terug) in het lage BTW-tarief, zodat ontspanning, bewegen en cultuur betaalbaar blijven voor alle Nederlanders en deze sectoren volop kunnen bloeien.
- » **Geen BTW op B2B-transacties**
We schrappen de BTW op transacties tussen bedrijven (zoals dat bij het verleggen van de BTW bij transacties met bedrijven in het buitenland nu al wordt gedaan), zodat de bureaucratie vermindert en de cashflowpositie van bedrijven verbetert.

» **Erfbelasting afschaffen**

We schaffen de meest onrechtvaardige belasting af: de erfbelasting (hier is immers al een heel leven belasting over betaald).

» **Schenkbelasting versoepelen**

We stellen schenkingen aan partners, kinderen en kleinkinderen vrij van belasting, zodat (spaar)geld in de familie kan blijven.

» **Kilometervergoeding naar 30 cent**

We verhogen de onbelaste kilometervergoeding naar 30 cent per kilometer, zodat autorijden weer aantrekkelijker wordt.

» **Box-3 belastingvrij**

We heffen de spaarderstaks op, zodat deugdelijk sparen weer wordt aangemoedigd. Tevens beëindigen we hiermee de discussie over fictief rendement.

» **Gelijke belastingen voor expats**

We gaan voor een gefaseerde afbouw van de 30%-regeling voor expats, zodat zij net zoveel belasting betalen als Nederlanders.

» **Kwartje van Kok terug**

We verlagen de accijns op brandstoffen met ten minste 50%, zodat de benzineprijzen naar beneden kunnen en autorijden goedkoper wordt.

» **Klimaattaks van Rutte schrappen**

We verlagen de energiebelastingen naar het niveau van voor het tijdperk Rutte (de belasting op elektriciteit van €0,12 naar €0,11 per kWh; en de belasting op gas van €0,70 naar €0,17 per m³), zodat de energierekening weer omlaag kan.

» **Accijns op tabak verlagen met 75%**

We verlagen de accijns op tabak van €7,81 naar €2,00 voor een pakje van twintig sigaretten, zodat mensen niet hoeven uit te wijken naar het buitenland.

» **Geen vlees- of suikertaks**

We gaan nooit akkoord met vlees- of suikertaksen of andere belastingen die gedragsveranderingen proberen af te dwingen, zodat mensen weer vrij zijn om hun eigen keuzes te maken in het leven.

» **Nooit akkoord gaan met invoering basisinkomen**

We zullen nooit instemmen met het instellen van een basisinkomen, dit communistische idee zorgt enkel voor meer afhankelijkheid van de staat, ondermijnt arbeidsethos en leidt tot hogere belastingen voor werkenden.

B. MKB & ZZP

Forum voor Democratie kiest onvoorwaardelijk voor de ruim 400.000 MKB-bedrijven en de ruim 1.2 miljoen zelfstandigen: zij vormen het fundament van onze economie. Deze ondernemers zorgen niet alleen voor 70% van de banen, maar ook voor innovatie, voor lokale verbondenheid, voor stageplekken en sociaal vlechtwerk. Desondanks krijgen ze al jaren te maken met stapels regels, hoge lasten en een overheid die vooral naar multinationals luistert. Wij willen dat MKB-ers en ZZP-ers weer de ruimte krijgen om te ondernemen, te groeien en te investeren in plaats van steeds meer tijd en geld kwijt te zijn aan bureaucratie.

Onze visie is helder: het moet weer aantrekkelijk en haalbaar worden om ondernemer te zijn. Dat betekent minder bemoeienis van de overheid en meer vertrouwen in de eigen kracht van ondernemers. MKB'ers en ZZP'ers zijn geen probleem dat gereguleerd moet worden, maar de motor van onze samenleving die juist gestimuleerd hoort te worden. En de ruimte dient te krijgen. Hun succes is ons aller succes – en daarom stellen wij hen centraal in ons beleid.

Wij willen:

» **Aantrekkelijk aannamebeleid**

We versoepelen het ontslagrecht voor het MKB en verkorten de doorbetalingsverplichting bij ziekte naar één jaar, zodat ondernemers weer mensen durven aan te nemen.

» **Eenvoudige en belastingvrije bedrijfsopvolging**

We breiden de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) standaard uit naar 100% vrijstelling, zodat bedrijven altijd belastingvrij kunnen worden overgedragen aan de volgende generatie.

» **Hogere zelfstandigenaftrek voor ZZP**

We verhogen de zelfstandigenaftrek voor ZZP-ers naar €15.000, zodat hard werken loont.

» **Geen verplichte verzekeringen voor ZZP**

We dwingen ZZP'ers niet om pensioen- of arbeidsongeschiktheidsverzekeringen af te sluiten, zodat ze zelf kunnen beslissen hoe ze hun geld besteden.

» **UBO-register afschaffen**

We schaffen dit register af, zodat de bureaucratie wordt teruggedrongen en privacy voor ondernemers wordt gegarandeerd.

» **KYC sterk versoepelen**

We schaffen de WWFT af (criminelen gaan toch wel hun gang), zodat normale, onschuldige burgers niet als halve crimineel behandeld worden door hun bank.

» **Wet DBA schrappen**

We schrappen de Anti-ZZP wet, zodat ZZP-ers zelf kunnen beslissen voor wie ze werken en aan wie ze factureren.

C. Pensioen en AOW

De AOW en het pensioenstelsel zijn fundamenten van onze welvaartsstaat, maar de afgelopen jaren zijn deze voorzieningen stelselmatig uitgehold. De verhoging van de AOW-leeftijd heeft ervoor gezorgd dat ook mensen met fysiek zware beroepen moeten doorwerken tot op hoge leeftijd, zonder dat er een goede regeling bestaat voor wie al vroeg is begonnen met zwaar werk. Forum voor Democratie wil dit herstellen: iedereen moet recht hebben op AOW na veertig jaar zwaar werk, en de algemene AOW-leeftijd moet weer terug naar 66 jaar. Tegelijkertijd vinden wij dat wie wil doorwerken na bereiken van de AOW-leeftijd, daartoe de mogelijkheid moet hebben. Vrijheid en individuele keuze horen ook in dit levensfasebeleid centraal te staan.

Daarnaast moeten de pensioenen zelf weer solide, eerlijk en transparant worden beheerd. Nederlandse pensioenfondsen beheren een vermogen van ongeveer 1.500 miljard euro, maar de rendementen zijn laag, de kosten zijn hoog en indexatie is jarenlang achtergebleven. Pensioenen moeten structureel worden geïndexeerd, met terugwerkende kracht tot 2015, zodat ouderen eindelijk krijgen waar zij recht op hebben (en zelf voor hebben gespaard!). Daarbij moeten deelnemers – de echte belanghebbenden – meer zeggenschap krijgen in pensioenbesturen, terwijl de macht van vakbonden en werkgeversorganisaties wordt teruggedrongen. Politieke hobby's zoals 'groene' beleggingen mogen geen rol spelen: rendement moet altijd leidend zijn. Tot slot moet de nieuwe Pensioenwet worden ingetrokken, omdat die solidariteit uitholt en deelnemers opzadelt met onzekerheid en risico's.

Wij willen:

- » **AOW-leeftijd verlagen**
We verlagen de AOW-leeftijd naar 66 jaar en geven mensen met fysiek zware beroepen recht op AOW na 40 jaar werk.
- » **Vrijwilligheid bij doorwerken**
We geven mensen de mogelijkheid vrijwillig door te werken na de AOW-leeftijd, zodat wie wil blijven werken daartoe de kans krijgt.
- » **Pensioenen indexeren**
We indexeren pensioenen structureel op inflatie, met terugwerkende kracht tot 2015, zodat ouderen hun koopkracht behouden.
- » **Meer zeggenschap voor deelnemers**
We versterken de positie van pensioendeelnemers in de besturen en beperken de macht van vakbonden en werkgevers, zodat de belangen van deelnemers écht centraal staan.
- » **Efficiënter pensioenbeheer**
We zorgen voor hoger rendement en lagere uitvoeringskosten bij pensioenfondsen, zodat spaargeld maximaal ten goede komt aan de deelnemers.
- » **Geen politieke beleggingen**
We verbieden pensioenfondsen om te investeren op basis van politieke agenda's zoals duurzaamheid of klimaat, zodat rendement leidend is.
- » **Nieuwe pensioenwet intrekken**
We trekken de nieuwe Pensioenwet in, zodat solidariteit behouden blijft en pensioenen stabiel en zeker blijven.

7. LANDBOUW & STIKSTOF

Reddingsplan agrarische sector. Forum voor Democratie staat pal voor onze boeren, vissers, telers en agrarische industrie – de ruggengraat van ons land. Het stikstofbeleid gaat volledig van tafel. Boeren moeten kunnen blijven boeren, vrij van onzinnige regels en (semi-)gedwongen onteigeningen. Door de landbouwkalender af te schaffen en de energiebelastingkorting terug te brengen, geven we agrariërs weer de ruimte om te ondernemen en te innoveren. We stoppen met EU-beperkingen zoals de Green Deal en het verbod op pulsvisserij, en zorgen voor een gelijk speelveld, zodat Nederlandse boeren met dezelfde gewasbeschermingsmiddelen kunnen werken als hun buitenlandse collega's. Natuurbeheer vertrouwen we toe aan boeren en particulieren, zonder 'rewilding' of biomassakap.

Een nieuwe kans voor Nederland: een trots land waar boeren floreren, voedsel lokaal groeit en ons platteland bruisend blijft.

A. Stikstofbeleid

Het huidige stikstofbeleid is gebaseerd op computermodellen en aannames die geen verband houden met de werkelijkheid. Politici en bureaucraten gebruiken zogenaamde Kritische Depositiewaarden (KDW) om te beweren dat er een stikstofcrisis zou bestaan. In de praktijk is er echter geen stikstofprobleem: onze natuur is niet aantoonbaar in gevaar, integendeel. Boeren worden ten onrechte aangewezen als veroorzakers van een crisis die er niet is. De gevolgen zijn desastreus: het beleid zet druk op de voedselproductie, bedreigt het bestaansrecht van boerengezinnen en leidt tot kaalslag in het Nederlandse platteland.

Forum voor Democratie kiest voor een radicaal andere koers. We willen het volledige stikstofbeleid van tafel en natuurbeleid uitsluitend baseren op empirische gegevens: de daadwerkelijke toestand van onze natuur. Daarmee komt er een einde aan een systeem van rekenmodellen dat ons land in een wurggreep houdt. Boeren moeten weer kunnen doen waar ze goed in zijn: voedsel produceren voor Nederland en de wereld.

Gedwongen onteigening, 'vrijwillige' uitkoop met belastinggeld en het beperken van de veestapel horen niet thuis in een gezond landbouwbeleid. In plaats daarvan zorgen we voor een gelijk speelveld, waarbij Nederlandse boeren niet strenger gereguleerd worden dan hun collega's in het buitenland. Zo behouden we onze agrarische sector als hoeksteen van de economie én van onze nationale identiteit.

Wij willen:

» **Volledig schrappen van stikstofbeleid**

We vegen het hele stikstofbeleid van tafel en halen de Kritische Depositiewaarden (KDW) uit de wet en uit de vergunningverlening, omdat er geen stikstofcrisis is en boeren gewoon kunnen blijven boeren.

» **AERIUS-model in de prullenbak**

Met het schrappen van de KDW's vervalt ook het AERIUS-model, dat niet geschikt is voor het nauwkeurig bepalen van stikstofdepositie en daarom niet langer moet worden gebruikt.

» **Stikstoffonds ontmantelen**

We heffen het stikstoffonds van €25 miljard op, zodat deze gelden gebruikt kunnen worden voor lastenverlichting.

» **Natuurbeleid op basis van metingen**

In plaats van op stikstof-rekenmodellen baseren we natuurbeleid en vergunningverlening uitsluitend op empirisch waarneembare gegevens.

» **PAS-melders legaliseren**

We geven bedrijven die tussen 2015 en 2019 een melding hebben gedaan in het PAS alsnog permanent een vergunning, zodat ze uit de onzekerheid worden gehaald en weer aan het werk kunnen.

» **Level playing field voor boeren**

We zorgen dat Nederlandse boeren niet strenger gereguleerd worden dan hun collega's in buurlanden, zodat zij eerlijk kunnen concurreren.

» **Geen onteigening of uitkoop van boeren**

We gaan nooit over tot gedwongen onteigening van boeren en ook niet tot 'vrijwillige' uitkoop met belastinggeld, zodat de agrarische sector in Nederland behouden blijft.

B. Boeren en vissers beschermen

De Nederlandse landbouw en visserij zijn eeuwenlang de trots van ons land geweest: ze zorgen voor voedsel, werkgelegenheid, export en een levendig platteland. Toch worden boeren en vissers de laatste jaren systematisch onder druk gezet door een opeenstapeling van regels en Brusselse bemoeienis. De Green Deal, de EU-Nitraatrichtlijn, vangstbeperkingen en verboden op innovatie zoals pulvisserij hebben geleid tot een ongelijk speelveld. Buitenlandse producten mogen wél met bepaalde middelen en methodes worden geproduceerd en vervolgens op onze markt belanden, terwijl Nederlandse boeren diezelfde middelen wordt ontzegd. Zo worden zij structureel op achterstand gezet. Dit is niet alleen oneerlijk, het ondermijnt ook onze voedselzekerheid en tast de basis aan van onze economie en cultuur.

Forum voor Democratie kiest voor een radicaal andere koers: wij willen de vrijheid en het toekomstperspectief teruggeven aan boeren en vissers. Dat betekent dat we de Green Deal en de EU-Natuurherstelwet afschaffen, dat we exportvrijheid zonder Brusselse beperkingen herstellen en dat we onze visserijsector erkennen als volwaardige gebruiker van onze wateren. We investeren in innovatie, zoals precisielandbouw, en beschermen agrarische bedrijven bij overdracht met behoud van de landbouwvrijstelling. Bovendien maken we van voedselsoevereiniteit een nationaal speerpunt: Nederland moet in staat zijn zijn eigen bevolking te voeden. Geen windmolens op zee die vissers verdrijven, geen ontpoldering van vruchtbare grond, maar beleid dat onze agrarische sector versterkt en toekomstbestendig maakt.

Wij willen ten aanzien van landbouw:

» **Afschaffen van de landbouwkalender**

We geven boeren de vrijheid om zelf te bepalen wanneer zij zaaien en oogsten.

» **Ontmanteling van de EU-Green Deal**

We werken in Europees verband aan het afschaffen van de Green Deal die de boerenstand kortwiekt, zolang het bestaat wordt het in Nederland niet gehandhaafd – inclusief het CO₂-handelssysteem (ETS).

» **Level playing field voor boeren**

We zorgen dat Nederlandse boeren niet zwaarder gereguleerd worden dan collega's in buurlanden. Wanneer buitenlandse producten met bepaalde gewasbeschermingsmiddelen worden toegelaten op onze markt, moeten Nederlandse boeren die middelen ook kunnen gebruiken.

» **Gewasbeschermingsmiddelen blijven goedgekeurd**

Gewasbeschermingsmiddelen (GBM) die reeds zijn goedgekeurd, blijven goedgekeurd, zodat Nederlandse boeren competitief blijven.

» **Geen onteigening of uitkoop van boeren**

We verzetten ons tegen gedwongen onteigening en ook tegen 'vrijwillige' uitkoop met belastinggeld; behoud van de agrarische sector staat voorop.

» **Flexibele arbeidsinzet voor oogstwerkzaamheden**

We maken het mogelijk om tijdens oogstperiodes flexibel arbeidskrachten in te zetten, zodat boeren niet vastlopen op starre regels.

» **Stimuleren van innovatie met precisielandbouw**

We geven subsidies voor precisielandbouw, zodat boeren modern en duurzaam kunnen werken zonder extra bureaucratie.

» **Exportvrijheid zonder EU-beperkingen**

We geven prioriteit aan export zonder Brusselse beperkingen, zodat Nederlandse boeren en vissers wereldwijd kunnen concurreren.

» **Grondgebonden veehouderij stimuleren**

We verminderen regelgeving om grondgebonden veehouderij te versterken.

» **Energiebelastingkorting voor tuinders en agrarische industrie**

We verlagen de lasten voor tuinders en de agrarische sector door terugbrengen van de energiebelastingkorting.

» **Uitzonderingspositie op de Nitraatrichtlijn herstellen**

We herstellen de Nederlandse derogatie, zodat boeren efficiënt kunnen blijven bemesten.

» **Bedrijfsopvolging faciliteren**

We maken het eenvoudiger om agrarische bedrijven over te dragen aan de volgende generatie.

» **Geen ontpoldering van landbouwgrond in Zeeland**

We stoppen met het onder water zetten van vruchtbare landbouwgrond in Zeeland.

» **Behoud van de landbouvvrijstelling**

We behouden de landbouvvrijstelling, zodat boeren bij verkoop van landbouwgrond geen belasting betalen over waardeverminderingen door normaal gebruik.

» **Voedselautonomie als speerpunt**

We maken voedselautonomie tot nationaal speerpunt: Nederland moet zoveel mogelijk zelf in staat zijn de eigen bevolking te voeden.

» **Afschaffen EU-Natuurherstelwet**

We gooien de EU-Natuurherstelwet in de prullenbak, zodat boeren en vissers niet langer gebonden zijn aan onrealistische Brusselse regels.

» **Geen 'eiwittransitie' en eerlijke etikettering**

We verzetten ons tegen de opgedrongen eiwittransitie; ruim baan voor de vrolijke vleeseter. Insecten in voedsel moeten altijd duidelijk vermeld worden en vegetarische producten mogen niet met misleidende diernamen (zoals 'vegetarische kalfsburger') worden gepresenteerd.

Wij willen ten aanzien van visserij:» **Geen windturbines op zee**

We plaatsen geen windturbines op zee, omdat die de visserij ernstig belemmeren. Bestaande windturbineparken worden stapsgewijs ontmanteld.

» **Bilaterale visserij-afspraken**

We onderhandelen zelf met landen zoals het VK over toegang tot vruchtbare visgronden en negeren beperkende EU-regels zoals het pulsvisserijverbod.

» **Visserij erkennen in Natura 2000-gebieden**

We erkennen de visserij als bestaande gebruiker in Natura 2000-gebieden, zodat zij daar kan blijven opereren.

» **Uitbreiden van visvergunningen**

We breiden het aantal visserijvergunningen uit in plaats van deze verder te beperken.

» **Terugdraaien van vangstbeperkingen**

We draaien vangstbeperkingen terug en herstellen ingetrokken vergunningen naar het niveau van 1990.

C. Natuurbeheer & rewilding

Het natuurbeleid in Nederland is de laatste jaren steeds ideologisch geworden. Projecten als ‘rewilding’ gaan uit van de fictie dat de mens zich volledig uit de natuur kan terugtrekken en er dan spontaan weer een oorspronkelijk evenwicht zou ontstaan. In een dichtbevolkt land als Nederland is dat een illusie. Ons landschap is gevormd door eeuwen van landbouw, waterbeheer en bewoning en kan niet worden teruggebracht naar een mythisch verleden. De terugkeer van de wolf is daar een pijnlijk voorbeeld van: dit roofdier past niet in ons cultuurlandschap en veroorzaakt grote schade bij veehouders. Voor Forum voor Democratie staat vast dat de bescherming van vee en een leefbaar platteland altijd prioriteit moeten hebben boven het gedogen van roofdieren.

Daarom kiezen wij voor een nuchter en praktisch natuurbeleid. In de Oostvaardersplassen moet kuddebeheer worden toegestaan en moet ‘s winters bijvoeren mogelijk zijn om dierenleed te voorkomen. De jacht zien wij als essentieel voor natuurbeheer en voedselvoorziening. Ook stimuleren we de consumptie van seizoensproducten en wild van eigen bodem. We ondersteunen particuliere initiatieven en landgoedeigenaren, omdat zij bewezen zorgvuldig omgaan met de natuur. Bovendien zetten we in op bosuitbreiding: we stoppen de massale bomenkap voor biomassa-centrales en zetten juist in op méér bomenplant. Daarmee willen we de leefomgeving groener maken, ook in steden. Zo ontstaat een natuurbeleid waarin boeren, jagers, beheerders, burgers en ondernemers samen zorgen voor een mooi, leefbaar en menselijk landschap.

Wij willen:

- » **Stoppen met rewilding**
We stoppen met rewildingprojecten die uitgaan van een mythisch oernatuurbeeld dat niet past bij het Nederlandse cultuurlandschap.
- » **Bescherming van vee boven wolf**
We geven bescherming van vee prioriteit boven het gedogen van de wolf. Indien een wolf overlast veroorzaakt, mag hij worden afgeschoten.
- » **Beheer van de Oostvaardersplassen**
We beheren de grazerspopulatie door bijvoeren en kuddebeperking, zodat dierenleed wordt voorkomen.
- » **Ruim baan voor de jacht**
We ondersteunen de jacht als belangrijk instrument voor natuurbeheer en voedselvoorziening.
- » **Stimuleren van seizoensproducten en wild**
We stimuleren de consumptie van seizoensgebonden groenten en wild van eigen bodem, zodat Nederlanders meer lokaal eten en de voeling met het land wordt versterkt.
- » **Ondersteuning van private natuurinitiatieven**
We ondersteunen particuliere initiatieven en verenigingen die zich inzetten voor natuurbehoud, mits zij ondernemers in de omgeving niet beperken.
- » **Koesteren van de Nederlandse natuur**
We erkennen dat landgoedeigenaren en jagers zorgvuldig omgaan met natuur en steunen hun inzet.
- » **Bosbeheer door particulieren**
We laten bosbeheer in grotere mate over aan particulieren, omdat zij bewezen verantwoordelijkheid nemen voor hun land.
- » **Stoppen met massale bomenkap**
We stoppen de massale bomenkap voor biomassacentrales en zogenaamde natuurherstelprojecten.
- » **Meer bomen planten**
We zetten actief in op het planten van méér bomen – ook in de steden, zodat Nederland groener wordt.

D. Dierenwelzijn

Een beschaving toont zich onder meer in de wijze waarop wordt omgegaan met dieren. In Nederland worden dieren al eeuwenlang gehouden als bron van voedsel, gezelschap en werk, maar daarmee komt ook een verantwoordelijkheid: dieren verdienen bescherming tegen leed en mishandeling. Forum voor Democratie vindt dat dierenwelzijn serieus moet worden genomen, niet als middel om boeren of ondernemers te belasten, maar als vanzelfsprekend onderdeel van een humane samenleving. Het tegengaan van dierenmishandeling, het beperken van onnodige dierproeven en het beschermen van de natuurlijke leefomgeving van dieren zijn daarbij kernpunten.

Tegelijkertijd zien we dat de huidige wetgeving en handhaving tekortschieten. Straffen voor dierenmishandeling zijn te laag en de aanpak van praktijken die dieren blijvend beschadigen, zoals het fokken van erfelijke aandoeningen, blijft te vrijblijvend. Wij willen strenger optreden tegen mishandeling en verwaarlozing, de strafmaxima verhogen en een levenslange houdverbod opleggen aan dierenbeulen. Ook zetten we in op een effectievere aanpak van misstanden in de fokkerij. Zo zorgen we ervoor dat dieren in Nederland beter beschermd worden, in lijn met de beschaving en zorgzaamheid die ons land kenmerkt.

Wij willen:

» **Strenger straffen voor dierenmishandeling**

We verhogen de maximale gevangenisstraf voor ernstige mishandeling of verwaarlozing van dieren van drie naar vijf jaar.

» **Levenslang houdverbod voor dierenbeulen**

We geven personen die dieren ernstig mishandelen of verwaarlozen een levenslang verbod op het houden van dieren.

» **Aanpak doorgefokte dieren**

We bestrijden het fokken van dieren met erfelijke aandoeningen, zoals doorgefokte honden, voortvarend en effectief.

» **Inperken van dierproeven**

We beperken dierproeven waar mogelijk, zodat onnodig lijden wordt voorkomen.

8. ONDERWIJS & CULTUUR

Hoogstaand, ambitieus top-onderwijs: voor een sterke Nederlandse arbeidsmarkt en cultuur. Forum voor Democratie ziet een Nederland voor zich waar jonge mensen, ongeacht hun afkomst of talenten, worden geïnspireerd om het beste uit zichzelf te halen. De Nederlandse taal is de spil van ons onderwijs, van basisschool tot universiteit. Docenten krijgen vrijheid en vertrouwen, verlost van bureaucratie, om in kleinere klassen met passie les te geven. Praktijkopleidingen zoals bouw en techniek krijgen weer glans met ambachtstitels, en het hoger onderwijs maken we exclusiever. Woke en LGBT-gedachtegoed houden we weg van jonge kinderen, en onze cultuursector krijgt een extra impuls door verlaging van de BTW en herwaardering van erfgoed, (klassieke) muziek en kunst.

Een nieuwe kans voor Nederland: een land waar talent schittert, vakmanschap floreert en onze glorieuze geschiedenis wordt gekoesterd.

A. Basis- en middelbaar onderwijs

Goed onderwijs vormt de basis van een gezonde samenleving. Kinderen moeten de fundamenteën van taal, rekenen en beschaafde omgang meekrijgen, maar de nadruk is de laatste decennia te veel verschoven naar sociale projecten en te weinig naar kennisoverdracht. Forum voor Democratie wil die balans herstellen. Daarom pleiten we voor kleinere klassen, hogere salarissen voor fulltime leraren en meer professionele ruimte en vertrouwen voor de leraar zelf. Zo verbeteren we de kwaliteit van het onderwijs en maken we het leraarschap weer aantrekkelijk. Ook willen we de werkdruk drastisch verlagen door bureaucratie te schrappen en passend onderwijs grotendeels te vervangen door speciaal onderwijs, zodat ieder kind de aandacht krijgt die het nodig heeft.

Daarnaast staat keuzevrijheid centraal. Artikel 23 van de Grondwet moet behouden blijven, zodat bijzonder onderwijs de eigen identiteit kan bewaken en eigen aannamebeleid mag voeren. Scholen krijgen de vrijheid om extra vakken aan te bieden en differentiatie naar niveau blijft bestaan. Socialistische middenschool-experimenten wijzen wij af, en categorale gymnasia worden beschermd. Onze ambitie is om alle jonge mensen in Nederland te inspireren het beste uit zichzelf te halen, zonder het idee te pushen dat iedereen hetzelfde niveau hoeft te halen. We willen dan ook meer aandacht en ruimte voor talent en excellerende kinderen om hun eigen (versnelde of intensievere) leerpad te volgen. Zo zorgen we dat Nederland weer een land wordt waar kennis, kwaliteit en ambitie de norm zijn.

Wij willen:

- » **Kleinere klassen en lagere werkdruk**
We verkleinen de klassen en verminderen de werkdruk, zodat leraren meer tijd en aandacht hebben voor hun leerlingen.
- » **Hogere salarissen voor fulltime leraren**
We verhogen de salarissen van fulltime leraren, zodat het beroep aantrekkelijker wordt en meer mensen voor het onderwijs kiezen.
- » **Meer professionele ruimte en vertrouwen**
We geven leerkrachten meer autonomie en vertrouwen in de inrichting van hun lessen, zodat zij hun vak met passie en kwaliteit kunnen uitoefenen.
- » **Behoud van bijzonder onderwijs**
We behouden artikel 23 Grondwet, zodat scholen in het bijzonder onderwijs hun eigen identiteit en aannamebeleid kunnen behouden.
- » **Keuzevrijheid voor scholen**
We behouden en verruimen de keuzevrijheid van scholen om extra vakken aan te bieden, zodat leerlingen zich breder kunnen ontwikkelen en scholen kunnen differentiëren.
- » **Terug naar speciaal onderwijs**
We zetten in op herinvoering van het leerlinggebonden budget ('het rugzakje'), zodat kinderen die speciale zorg nodig hebben weer goed worden ondersteund.
- » **Differentiatie behouden**
We behouden differentiatie naar niveau, wijzen socialistische middenschool-experimenten af en beschermen categorale gymnasia, zodat kwaliteit en ambitie niet worden uitgevlakt.
- » **Topniveau als ambitie**
We geven meer aandacht aan excellerende leerlingen, zodat talent en uitmuntende prestaties meer ruimte krijgen.

» **Minder macht voor onderwijskoepels**

We decentraliseren het onderwijs en geven individuele scholen meer autonomie, zodat beslissingen dichterbij docenten, ouders en leerlingen komen te liggen.

» **Cultuur en muziek in onderwijs**

We geven cultuur- en muziekeducatie een vaste plek in het curriculum, zodat alle kinderen toegang krijgen tot kunst en culturele vorming.

» **Stoppen met seksuele indoctrinatie**

We geven geen subsidies aan organisaties die seksualiteit opdringen aan kinderen, zoals Rutgers, en verbieden deelname van kinderen aan 'pride parades' en 'dragqueenshows', zodat scholen weer veilig en neutraal zijn.

B. Vakonderwijs

Nederland kampt met een groot tekort aan vakmensen. In de zorg, de techniek, de bouw, het onderwijs en het ambacht is de vraag naar arbeidskrachten enorm, terwijl jongeren vaak worden geduwd richting theoretische of universitaire opleidingen waar lang niet altijd werk voor hen is. Het huidige onderwijssysteem richt zich dus te veel op algemene vaardigheden en de zogenoemde ‘kenniseconomie’, waardoor praktijkopleidingen zijn verwaterd en het aanzien van vakmanschap ten onrechte is gedaald. Dit leidt tot hoge uitvalpercentages en afgestudeerden die nauwelijks in staat zijn een specifiek vak uit te oefenen.

Forum voor Democratie wil het tij keren door beroepsonderwijs weer de plaats te geven die het verdient. Een vak leren betekent financiële stabiliteit, persoonlijke trots en maatschappelijke betekenis. Vakmensen verdienen vaak een uitstekende boterham en kunnen als ZZP’er nog veel meer opbouwen – een leven met vrijheid, extra bijverdiensten en de kans een eigen bedrijf te starten. Het gaat bovendien om eerbaar werk: bouwen, repareren en zorgen zijn activiteiten die direct bijdragen aan ons land. Door jongeren op te leiden tot vakmensen, verminderen we bovendien onze afhankelijkheid van arbeidsmigratie en zorgen we dat lonen en belastingen in Nederland blijven.

Ook de opkomst van kunstmatige intelligentie maakt de herwaardering van vakmanschap urgent. Spoedig zal AI veel administratieve banen vervangen, maar voorlopig zien wij computers nog geen hamer vasthouden, geen lasnaad leggen of patiënt verzorgen. Juist praktijkgerichte beroepen zijn toekomstbestendig en onmisbaar. Daarom wil FVD het beroepsonderwijs opnieuw inrichten met duidelijke praktische leerwegen, meer rol voor meester/gezel formules en nauwe samenwerking met bedrijven. We brengen ambachtstitels terug om eergevoel toe te voegen aan de verworven vaardigheden.

Zo bereiden we jongeren voor op goedbetaalde carrières, maken we arbeidsmigratie overbodig en versterken we een zelfredzaam en welvarend Nederland.

Wij willen:

» Herinvoering ambachtstitels

We brengen ambachtstitels terug, zodat vakopleidingen meer aanzien krijgen en vakmanschap weer wordt gewaardeerd.

» Praktische leerwegen invoeren

We richten het (V)MBO in met specifieke vakgerichte leerwegen, zodat praktisch ingestelde leerlingen écht een vak leren en het aantal schooluitvallers daalt.

» Focus op vaardigheden en ondernemerschap

We leggen in de praktische leerweg de nadruk op vakmanschap en ondernemerschap, zodat jongeren direct inzetbaar zijn in zorg, techniek en bouw.

» Samenwerking met leermeesters en bedrijven

We laten onderwijsprogramma’s mede invullen door ervaren vakmensen en regionale bedrijven, zodat opleidingen aansluiten op de arbeidsmarkt.

» Arbeidsmigratie overbodig maken

We leiden meer Nederlandse jongeren op tot vakmensen, zodat tekorten in bouw en techniek worden opgelost en geld in Nederland blijft.

» Voorbereiding op de toekomst met AI

We integreren nieuwe technologie en AI in beroepsopleidingen, zodat vakmensen leren werken met moderne tools en hun positie op de arbeidsmarkt wordt versterkt.

C. Hoger onderwijs

Het hoger onderwijs is de afgelopen decennia uitgehold door massalisering, internationalisering en nivellering. Universiteiten en hogescholen zijn steeds meer gaan functioneren als diploma-fabrieken, waar de nadruk ligt op aantallen afgestudeerden in plaats van op kwaliteit en excellentie. Output-financiering – waarbij instellingen per diploma worden beloond – geeft een perverse prikkel aan universiteiten om het niveau te verlagen. Tegelijkertijd zijn toelatingseisen te laag en worden studenten nauwelijks geselecteerd op motivatie en talent. Hierdoor wordt het niveau uitgehold en daalt de waarde van een universitair diploma. Forum voor Democratie wil dat universiteiten weer centra van uitmuntendheid worden, waar kwaliteit en kennis voorop staan en waar studenten worden uitgedaagd om het hoogste niveau te bereiken.

Daarom pleiten wij voor strengere toelatingseisen, het stoppen van output-financiering en het terugbrengen van de Nederlandse taal als voertaal in het academisch onderwijs. Het aantal internationale studenten moet sterk worden beperkt, zodat universiteiten zich in de eerste plaats richten op Nederlandse studenten en cultuur. Ook schaffen we de NWO af, zodat universiteiten rechtstreeks vanuit het Rijk worden gefinancierd en meer pluriformiteit ontstaat in het onderzoek dat hoogleraren kunnen entameren. Tot slot willen we studenten sterker ondersteunen met een hogere basisbeurs en een ruimere OV-kaart. Zo versterken we de kwaliteit, de toegankelijkheid en de vrijheid van ons hoger onderwijs.

Het HBO speelt een onmisbare rol in de Nederlandse kenniseconomie. Het leidt studenten op die praktijkgericht onderzoek combineren met de toepassing van kennis in bedrijven, zorginstellingen en de creatieve sector. Toch is ook hier de massaliteit

toegenomen en zijn opleidingen te breed en te algemeen geworden. Forum voor Democratie wil dat hogescholen weer echte beroepsopleidingen worden, waar kwaliteit en specialisatie vooropstaan. HBO-opleidingen moeten nauwer samenwerken met het bedrijfsleven en regionale instellingen, zodat afgestudeerden direct inzetbaar zijn in de praktijk. Het aanzien van het HBO moet worden versterkt als volwaardig traject naast het wetenschappelijk onderwijs, in plaats van als opstap naar de universiteit.

Wij willen:

- » **Nederlands terug als voertaal**
We herstellen het Nederlands als hoofdtaal in het wetenschappelijk onderwijs, zodat studenten zich allereerst in hun eigen taal op hoog niveau leren uitdrukken.
- » **Strengere toelatingseisen invoeren**
We verhogen de toelatingseisen voor universiteiten en hogescholen, zodat alleen gemotiveerde en talentvolle studenten worden toegelaten.
- » **Stoppen met output-financiering**
We stoppen de beloning per diploma, zodat universiteiten en hogescholen weer op kwaliteit focussen – niet op kwantiteit.
- » **Instroom internationale studenten beperken**
We beperken het aantal internationale studenten en stoppen met actief werven, zodat Nederlandse studenten voorrang krijgen.
- » **Studentenhuisvesting voor Nederlanders**
We schaffen voorrangsregelingen voor internationale studenten af en geven Nederlandse studenten juist meer toegang tot huisvesting.

» **Vrijheid van meningsuiting op universiteiten**

We verbieden cancel culture, diversity officers en safe spaces, zodat universiteiten weer plekken zijn voor vrij debat en scherpe ideeën.

» **NWO afschaffen**

We schaffen de NWO af en laten universiteiten rechtstreeks door het Rijk financieren, zodat zij zelf hun onderzoeksprioriteiten bepalen en de diversiteit aan onderzoek wordt vergroot.

» **Basisbeurs verhogen**

We verhogen de basisbeurs en indexeren deze met de inflatie, zodat studeren weer betaalbaar wordt.

» **OV-kaart verruimen**

We maken de studenten-OV-kaart zowel doordeweeks als in het weekend geldig, zodat studenten zich vrij kunnen verplaatsen.

D. Woke

Het uit de VS overgewaaid woke-activisme rukt op in Nederland en beïnvloedt steeds meer facetten van ons publieke leven. Waar tradities, geschiedenis en cultuur juist moeten verbinden, worden zij door woke-activisme aangevallen en in twijfel getrokken. Scholen en jeugdtv-programma's dragen ideologische boodschappen uit die kinderen verwarren en ouders verontrusten. Vooral transgender-ideologie wordt gepusht: jongeren worden aangemoedigd te twijfelen aan hun geslacht, met als gevolg dat zelfs kinderen op jonge leeftijd al hormoonremmers of onomkeerbare operaties ondergaan. Forum voor Democratie ziet dit als een gevaarlijke ontwikkeling die onschuldige en kwetsbare kinderen schade berokkent.

Wij willen paal en perk stellen aan deze ideologische indoctrinatie. Dat betekent een wettelijk verbod op transgender-propaganda in scholen en media, maar ook een verbod op hormoonbehandelingen en geslachtsoperaties bij minderjarigen. Daarnaast stoppen we subsidies aan organisaties die deze agenda actief uitdragen, zoals Rutgers. Ideologisch geladen vlaggen zoals regenboog- en Oekraïnevlaggen horen niet thuis op scholen of bij overheidsinstellingen: de overheid behoort neutraal te zijn. Ook trekken we de gemaakte excuses voor het slavernijverleden in en beloven we dat er nooit meer excuses of smartengelden worden aangeboden voor gebeurtenissen uit een ver verleden. Zo beschermen we kinderen, behouden we vertrouwen in het onderwijs en waarborgen we een neutrale publieke ruimte.

Wij willen:

» **Geen excuses voor het verleden**

We trekken de excuses voor het slavernijverleden in en stoppen met nieuwe excuses of smartengelden, zodat de overheid zich richt op de toekomst in plaats van op historische schuld.

» **Verbod op activistische vlaggen**

We verbieden het gebruik van activistische vlaggen door overheid en onderwijs, zodat de publieke ruimte neutraal blijft.

» **Wettelijk verbod op transgender-propaganda**

We verbieden transgender-propaganda op scholen en jeugd-tv, zodat kinderen beschermd worden tegen schadelijke ideologische beïnvloeding.

» **Geen LGBT+-campagnes door de overheid**

Overheidsinstellingen stoppen met het voeren van LGBT+-campagnes. Iedereen is vrij om te doen en laten wat men wil, maar belastinggeld hoeft daar niet heen en als ideologie hoeft het ook niet van overheidswege te worden gepromoot.

» **Stoppen met subsidies voor activistische organisaties**

We stoppen subsidies aan organisaties zoals Rutgers, zodat belastinggeld niet langer naar ideologische beïnvloeding gaat.

» **Geen geslachtsverandering bij minderjarigen**

We verbieden geslachtsveranderingsoperaties, hormoontherapie en puberteitsremmers bij minderjarigen, zodat kinderen worden beschermd tegen onomkeerbare beslissingen.

E. Kunst, cultuur en erfgoed

Onze geschiedenis, onze kunsten en ons erfgoed vormen de basis van onze nationale identiteit. Forum voor Democratie wil dat deze schatten niet alleen bewaard blijven, maar ook actief worden uitgedragen. Dat betekent meer aandacht in het onderwijs voor Europese cultuur, klassieke muziek, schilderkunst, monumenten en filosofie. Musea en media moeten een centrale rol spelen in het ontsluiten van ons culturele en intellectuele erfgoed. Onze monumenten en steden zijn tastbare herinneringen aan wie wij zijn en wat we in het verleden tot stand hebben gebracht, en verdienen bescherming en waardering. Ook toekomstige generaties moeten trots kunnen zijn op de gebouwen en kunstwerken die ons land kenmerken.

Cultuurbeleid hoeft niet duurder, maar moet wel zinvoller. Subsidies moeten gericht zijn op het conserveren en restaureren van erfgoed en het uitdragen van onze cultuur, niet op modieuze of ideologische projecten. Nieuwe (semi-)overheidsgebouwen moeten zó mooi zijn dat iedere Nederlander er trots op kan zijn – en een herbouw van het verloren gegane Paleis voor de Volksvlijt in Amsterdam zouden wij graag faciliteren. Daarnaast willen we inzetten op culturele diplomatie naar Frans model: Nederlandse literatuur vertalen en verspreiden via ambassades, en documentaires over onze geschiedenis internationaal toegankelijk maken. Zo versterken we onze eigen identiteit en dragen we die ook met trots uit naar de rest van de wereld.

Wij willen:

- » **Gratis toegang tot Rijksmusea**
We maken Rijksmusea gratis toegankelijk voor Nederlanders, zodat onze cultuur en geschiedenis voor iedereen te ontdekken zijn.
- » **Subsidies voor erfgoedbehoud**
We besteden subsidies aan conserveren, restaureren en expliciteren van erfgoed, zodat onze kunst en monumenten bewaard blijven.
- » **Behoud van het Frysk**
We behouden het Frysk als tweede Rijkstaal, zodat regionale cultuur en identiteit beschermd blijven.
- » **Bescherming historisch erfgoed**
We versoepelen regels voor modernisering van monumenten zolang het aanzicht behouden blijft en leggen geen hedendaagse etiketten op historische gebouwen, zodat de geschiedenis in ere wordt gehouden.
- » **Nieuwbouw in harmonie met erfgoed**
We eisen dat nieuwbouw altijd past binnen het historisch aanzicht, zodat ons stadsbeeld en onze dorpen hun karakter behouden.
- » **Cultuur en filosofie in onderwijs en media**
We geven meer aandacht aan de Nederlandse cultuur (en onze Europese cultuurfamilie), aan klassieke muziek, Europese schilderkunst en filosofie, zodat jongeren hun wortels en tradities beter leren kennen.
- » **Schoonheidseis voor nieuwe gebouwen**
We verplichten dat alle (semi-)overheidsgebouwen architectonisch mooi en indrukwekkend dienen te zijn, zodat iedere Nederlander er trots op kan zijn.
- » **Kunstsubsidies op kwaliteit**
Het subsidiebeleid in de cultuursector dient gericht te zijn op kwaliteit, niet op diversiteit of ideologie.
- » **Nieuw Paleis voor de Volksvlijt**
We bouwen een nieuw Paleis voor de Volksvlijt, zodat er een nationaal symbool van trots en culturele grandeur terugkeert in het hart van onze hoofdstad.
- » **Culturele diplomatie naar Frans model**
We verspreiden vertaalde Nederlandse literatuur en documentaires over onze geschiedenis internationaal, zodat onze cultuur wereldwijd zichtbaar wordt.

9. ZORG

Toegankelijke, betaalbare zorg voor iedereen. Forum voor Democratie wil een Nederland waar zorg altijd binnen bereik is voor iedereen die het nodig heeft. We snijden bureaucratie weg, zodat zorgverleners met passie hun werk ongestoord kunnen doen, en we behouden de vrije artskeuze voor patiënten. Zorgpremies gaan omlaag, fysiotherapie, anticonceptie en tandzorg komen terug in het basispakket, en jeugdzorg wordt hervormd met het kind centraal.

Ouderen verdienen onze prioriteit. We investeren in ouderenzorg, bestrijden eenzaamheid en behouden verzorgingshuizen, zodat de mensen die ons land hebben opgebouwd de waardigheid krijgen die ze verdienen.

Een nieuwe kans voor Nederland: een land waar zorg betaalbaar en toegankelijk is, zorgverleners worden gesteund en ouderen worden gekoesterd.

A. Zorg en preventie

De zorg in Nederland wordt steeds meer gedomineerd door zorgverzekeraars en bureaucratie. Artsen worden in hun werk beperkt door opgelegde regels en statische indicatoren, terwijl patiënten juist behoefte hebben aan persoonlijke zorg en vrije artskeuze. Forum voor Democratie wil dat zorgprofessionals weer de ruimte krijgen om naar eigen inzicht behandelingen voor te stellen, zonder dat verzekeraars of managers hen tegenhouden. Ook willen wij radicaal snoeien in de duizenden zorgindicatoren die ziekenhuizen gijzelen in papierwerk, zodat de tijd en energie weer ten goede komen aan de patiënt in plaats van aan administratie.

Daarnaast is de positie van de patiënt verzwakt door schaalvergroting en het sluiten van ziekenhuizen. Veel mensen moeten verder reizen voor zorg en hebben minder zekerheid over de continuïteit van hun behandeling. FVD kiest voor kleinschaligheid: regionale ziekenhuizen moeten worden heropend, huisartsen moeten meer tijd krijgen voor hun patiënten en maatschappen moeten een volwaardig alternatief blijven voor loondienst. De vrije artskeuze blijft behouden, zodat patiënten altijd de behandeling krijgen die zij vertrouwen. Mantelzorgers krijgen extra steun, omdat zij onmisbaar zijn voor het welzijn van velen.

Door slechte arbeidsvoorwaarden en hoge werkdruk kampt de zorg met grote personeelstekorten. Forum voor Democratie wil dat de CAO's voor ziekenhuizen structureel worden verbeterd en dat zorgmedewerkers een eerlijke beloning krijgen. Minder bureaucratie en meer waardering moeten het beroep weer aantrekkelijk maken.

Gezondheidszorg moet dus weer draaien om vertrouwen, professionaliteit en keuzevrijheid, in plaats van overregulering en betutteling.

Wij willen:

» **Eigen risico verlagen**

We verlagen het eigen risico naar €200, zodat zorg weer betaalbaar wordt voor iedereen. Nooit akkoord gaan met inkomensafhankelijke premies.

» **Vrijheid voor artsen**

We vergroten de vrijheid van artsen om behandelingen voor te stellen, zodat medische keuzes weer bij de professional en de patiënt liggen, zonder overdreven controledrift van zorgverzekeraars.

» **Minder bureaucratie en betere beloning**

We verminderen de bureaucratie (bijv. door fors te snoeien in de 3.500 zorgindicatoren) en verhogen structureel de salarissen van zorgmedewerkers, zodat de werkdruk daalt, het beroep aantrekkelijk blijft, en de zorg weer naar patiënten gaat. Zorgmedewerkers in de lagere loonschalen krijgen een eenmalige salarisverhoging van 12%.

» **Verbeteren ziekenhuis-CAO's**

We verbeteren de arbeidsvoorwaarden en CAO's in (academische) ziekenhuizen, zodat de zorg weer aantrekkelijk wordt voor personeel.

» **Herziening Jeugdzorg**

We hervormen het jeugdzorgstelsel en pakken vooral de perverse prikkels van (gedwongen) uithuisplaatsingen aan, zodat kinderen beter beschermd worden. Jeugdzorg moet gericht zijn op het goed laten functioneren van gezinnen. Ruitjes decentralisatie moet worden teruggedraaid, Jeugdzorg gaat terug naar het Rijk.

» **Vrije artsenkeuze garanderen**

We behouden de vrije artsenkeuze, zodat de patiënt altijd zelf kan beslissen bij wie hij in behandeling gaat.

» **Kleinschalige zorg terugbrengen**

We stimuleren kleinschalige medische zorg met maatschappen in plaats van loondienst en heropenen regionale ziekenhuizen, zodat zorg dichtbij de patiënt blijft.

» **Stabiele arts-patiëntrelaties**

We zorgen dat huisartsenpraktijken weer tijd en aandacht hebben voor hun patiënten en fysiek samenkomen, zodat de relatie persoonlijk en duurzaam is.

» **Gesloten ziekenhuizen heropenen**

We heropenen ziekenhuizen die zijn gesloten, zodat de zorgvoorziening regionaal wordt versterkt.

» **Mantelzorg ondersteunen**

We ondersteunen mantelzorgers zowel in financieel als praktisch opzicht, zodat zij hun belangrijke rol beter kunnen vervullen en zich ook gesteund weten door de samenleving.

» **Geen mandaat voor de WHO**

We verzetten ons tegen internationaal gezondheids-beleid onder leiding van ondemocratische organisaties zoals de WHO, zodat Nederland zelf bepaalt hoe ons zorgbeleid eruit ziet en Nederlanders kunnen rekenen op de beste kwaliteit.

» **Geen vaccinatiedwang of -drang**

We garanderen dat vaccinatie altijd vrijwillig blijft, zodat burgers vrij zijn om zelf te beslissen over hun lichaam.

» **Volledige vergoeding anticonceptiepil**

We vergoeden de anticonceptiepil volledig, zodat deze voor iedereen toegankelijk en betaalbaar is.

» **Abortus beperken**

We beperken abortus tot zestien weken zwangerschap en stellen vanaf acht weken een verplichte vijfdaagse bedenktijd in, zodat zorgvuldigheid en waardigheid van het leven samengaat met individuele beslissingsvrijheid.

» **Stoppen met betutteling**

We trekken steun voor het Preventieakkoord in, zodat mensen zelf kunnen beslissen hoe zij willen leven. Dit betekent onder meer dat horecaondernemers en sportkantines de vrijheid terugkrijgen om hun eigen rookbeleid zelf te bepalen en de overheid zich niet bemoeit met persoonlijke keuzes.

C. Nasleep Corona

Het coronabeleid heeft diepe sporen nagelaten in de samenleving. Lockdowns, avondklokken, toegangsbewijzen en vaccinatiedwang beperkten de vrijheid en tastten het vertrouwen in de politiek ernstig aan. De parlementaire enquête die dit beleid moet evalueren, is echter een farce: leden van de commissie hebben niet eens toegang tot de brondocumenten en mogen bij de verhoren niet hun eigen vragen stellen. Forum voor Democratie wil een nieuw onderzoek starten, waarin Kamerleden hun individuele onderzoeksrecht wél mogen uitoefenen, direct toegang krijgen tot alle data en betrokkenen onder ede kunnen horen – naar Amerikaans model. Alleen zo kan de waarheid boven tafel komen en kan verantwoording worden afgedwongen.

Behalve over het verleden, zijn ook cruciale vragen over het heden onbeantwoord gebleven. De mRNA-vaccins bleken niet te doen wat werd beloofd en hebben in een aanzienlijk aantal gevallen geleid tot (ernstige) bijwerkingen. Sinds de coronatijd kampt Nederland bovendien met een blijvend hoge oversterfte. FVD eist onafhankelijk onderzoek naar de aard en oorzaak van deze oversterfte – waarbij ook de mogelijkheid wordt meegenomen dat dit door de mRNA-vaccins zou kunnen komen. Ook willen wij een Vrijheidswet invoeren die voor eens en altijd vastlegt dat lockdowns, dwang of toegangsbewijzen nooit meer mogen terugkeren. Zo voorkomen we herhaling van de fouten uit het verleden en herstellen we het vertrouwen in de politiek.

Wij willen:

» **Vrijheidswet invoeren**

We stellen een Vrijheidswet op die lockdowns, vaccinatieplichten, toegangsbewijzen verbiedt, zodat grondrechten blijvend beschermd zijn. Ook trekken we de Pandemiewet in.

» **Parlementaire enquête herzien**

We beëindigen de huidige Parlementaire Enquête over het coronabeleid en starten een nieuwe enquête op naar Amerikaans model, zodat Kamerleden zelfstandig onderzoek kunnen doen en betrokkenen onder ede kunnen horen.

» **mRNA-vaccins uit basispakket**

We halen de mRNA-vaccins uit het basispakket, zodat mensen niet langer verplicht meebetalen aan deze risicovolle middelen.

» **Onderzoek naar onverklaarde oversterfte**

We laten de blijvende oversterfte onafhankelijk onderzoeken, waarbij alle oorzaken (inclusief vaccins) in overweging worden genomen, zodat eens en voor altijd opheldering komt over dit vraagstuk.

10.

VEILIGHEID & VRIJHEID

Veiligheid en vrijheid voor iedereen. Forum voor Democratie beschouwt veiligheid als voorwaarde voor een vrije samenleving. We zorgen daarom voor veilige straten met meer politie, zwaardere straffen voor geweld en criminaliteit, en een zero-tolerance aanpak van overlast. Politiebureaus keren terug in de wijken en de bureaucratie wordt teruggeschroefd zodat agenten weer kunnen focussen op hun eigenlijke werk.

Vrijheid vraagt ook om privacy. We verzetten ons tegen digitale surveillance, zoals de Sleepwet of Digital ID, en beschermen vrije meningsuiting met een anti-censuurwet. Cash blijft altijd een wettig betaalmiddel, zonder beperkingen, om anonieme transacties te garanderen. We omarmen innovatie van het financiële stelsel door cryptocurrencies te stimuleren met soepele regels.

Een nieuwe kans voor Nederland: een veilig, vrij land met lage criminaliteit, waar privacy gegarandeerd is en innovatie wordt gestimuleerd.

A. Politie en veiligheid

Een veilige, vrije samenleving begint bij een rechtstaat die consequent optreedt tegen misdaad. In Nederland gebeurt dat te weinig: slechts één op de vijf misdrijven wordt opgelost. Dit is het gevolg van het Opportuniteitsbeginsel, zoals vastgelegd in artikel 167 Wetboek van Strafvordering, waarbij het Openbaar Ministerie zelf mag bepalen of het vervolging ‘opportuun’ acht. Forum voor Democratie wil dit aanpassen en overstappen naar het Legaliteitsbeginsel, zoals in Duitsland. Daar moet de politie alle misdrijven in beginsel in behandeling nemen en gaat het OM over tot vervolging, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dat niet te doen. Het verschil is duidelijk: in Duitsland ligt het opsporingspercentage op 50%.

Daarnaast willen wij meer steun en waardering voor politiemensen op straat. Dat betekent minder bureaucratie, hogere salarissen en politiebureaus terug in wijken en dorpen. Ook moet de capaciteit voor opsporing van georganiseerde misdaad flink worden uitgebreid. Zware misdrijven moeten harder worden bestraft, recidivisten moeten eerder worden vastgezet en veelplegers moeten sneller in een ISD-traject komen. Voor gewelds- en zedendelicten willen we minimumstraffen invoeren, waarvan rechters slechts bij hoge uitzondering kunnen afwijken. Zo maken we duidelijk dat criminaliteit nooit loont en dat daders altijd worden aangepakt.

Wij willen:

» Legaliteitsbeginsel invoeren

We vervangen het opportuniteitsbeginsel door het legaliteitsbeginsel, zodat elk misdrijf in beginsel in behandeling wordt genomen en vervolgd.

» Hogere salarissen voor opsporingsdiensten

We verhogen het salaris van agenten en andere politiemensen, zodat het weer aantrekkelijk wordt om te werken bij de opsporingsdiensten. We geven agenten in de lagere loonschalen een eenmalige loonsverhoging van 12%.

» Politiebureaus heropenen

We heropenen gesloten politiebureaus in wijken en dorpen, zodat burgers laagdrempelig contact kunnen hebben met de politie.

» Aanpak georganiseerde criminaliteit

We geven politie en justitie meer capaciteit en bevoegdheden, zodat zware criminaliteit effectiever kan worden bestreden.

» Zwaardere straffen

Minder taakstraffen, meer gevangenisstraffen. Zwaardere straffen voor ernstige gewelds- en zedendelicten en recidivisten eerder vastzetten, zodat misdadigers weten dat criminaliteit écht consequenties heeft.

» Eerder inzetten ISD-traject

We zetten veelplegers al na drie misdrijven in twee jaar in een ISD-traject (nu tien misdrijven in vijf jaar), zodat zij sneller uit de samenleving worden gehaald.

» Minimumstraffen invoeren

We voeren minimumstraffen in voor ernstige gewelds- en zedendelicten, zodat rechters alleen met goede motivatie kunnen afwijken.

» Denaturalisatie en uitzetting criminelen

We trekken de nationaliteit in van dubbele paspoorthouders bij ernstige misdrijven en zetten criminele asielzoekers direct uit, zodat Nederland veiliger wordt.

» **Profileren bij opsporing**

We laten politie profileren op basis van statistisch relevante categorieën, zodat opsporing sneller en doelgerichter verloopt.

» **Strijd tegen kindermisbruik**

We pakken hosting van kindermisbruik op Nederlandse servers keihard aan, zodat Nederland geen spil meer is in internationale netwerken. Minimumstraffen voor kinderverkrachters.

» **Politiek neutraal OM**

We maken een einde aan politieke processen en herstellen de neutraliteit van het OM, zodat vervolging altijd eerlijk en onpartijdig is.

» **Familie criminele asielzoekers uitzetten**

We stellen ouders van criminele asielzoekers aansprakelijk voor het wangedrag van hun kinderen en beëindigen in voorkomende gevallen ook hun procedures, zodat zij zelf corrigerend gaan optreden.

» **Rellen keihard aanpakken**

We arresteren alle relschoppers bij ongeregelde heden zoals in Scheveningen, zodat de openbare orde direct wordt hersteld. Hetzelfde geldt voor (links)activistische ordeverstoorers zoals tijdens de blokkade van de A12.

» **Kosten verhalen op daders**

We verhalen de schade en handhavingskosten op daders, zodat niet de belastingbetaler maar de veroorzaker betaalt.

» **Geen vuurwerkverbod**

We draaien het vuurwerkverbod terug, zodat Nederlanders op oudejaarsavond hun tradities gewoon weer kunnen vieren.

» **Bodycams voor agenten**

We rusten agenten standaard uit met bodycams, zodat zij beschermd zijn tegen valse beschuldigingen. Beelden kunnen gebruikt worden voor dossieropbouw, opsporing en trainingsdoeleinden.

» **Aanpak cybercrime**

We vergroten de capaciteit voor de aanpak van cybercrime, zodat criminelen online geen vrij spel hebben.

» **Bescherming hulpverleners**

We straffen geweld tegen hulpverleners extra zwaar, zodat zorgmedewerkers en agenten altijd veilig hun werk kunnen doen.

» **Nationaliteit intrekken bij zware misdrijven**

We ontnemen dubbele paspoorthouders hun Nederlandse nationaliteit bij gewelds- en zedendelicten, zodat Nederland criminelen kan uitzetten.

» **Altijd genoeg gevangenisplaatsen**

We breiden gevangenissen uit, zodat er altijd voldoende cellen zijn en straffen volledig kunnen worden uitgezeten.

» **Lage intelligentie nooit grond voor strafvermindering**

We willen een herziening van artikel 39 Sr, zodat lage intelligentie nooit kan leiden tot verminderde toerekeningsvatbaarheid of ontoerekeningsvatbaarheid.

» **Geen uitkering voor activisten die ontwrichten**

We passen de wet zodanig aan dat we uitkeringen kunnen stoppen voor activisten die de samenleving bewust hinderen, zoals door het blokkeren van snelwegen, vernielingen, etc., zodat wie overlast veroorzaakt niet wordt beloond met belastinggeld.

B. Drugsbeleid

Het Nederlandse drugsbeleid is al decennia incoherent en hypocriet. De verkoop van softdrugs in coffeeshops wordt gedoogd, terwijl de aanvoer en productie verboden blijven. Dit leidt tot een grijs circuit waarin criminaliteit kan floreren en waar consumenten geen enkele garantie hebben op veiligheid en kwaliteit. Forum voor Democratie wil hier een einde aan maken. Wij vinden dat mensen in beginsel het recht hebben om zelf te bepalen wat zij innemen, zolang dit niet ten koste gaat van anderen. Daarom pleiten wij voor een veilig en gecontroleerd systeem waarin de hele keten van softdrugs – van productie tot verkoop – legaal wordt.

Daarnaast vinden wij dat er meer ruimte moet komen voor modernisering en innovatie van ons opiatenbeleid. Partydrugs verdienen een ruimere plaats in de regelgeving. Tegelijkertijd trekken we een harde grens: gevaarlijke harddrugs zoals heroïne en fentanyl blijven verboden en worden nog strenger bestreden. Ook moet de samenleving beschermd worden tegen de potentieel schadelijke effecten van drugsgebruik. Dat betekent meer aandacht voor preventie en verslavingszorg, strenge bescherming van minderjarigen en hard optreden tegen drugsgerelateerde overlast en verstoring van de openbare orde. Zo combineren we vrijheid met verantwoordelijkheid en zetten we in op een eerlijk, realistisch en humaan drugsbeleid.

Wij willen:

» **Softdrugs volledig legaliseren**

We legaliseren de hele keten van softdrugs – van productie tot verkoop – zodat deze veilig en gecontroleerd kan worden aangeboden en criminaliteit wordt teruggedrongen.

» **Versoepeling partydrugs**

We versoepelen de regelgeving rondom partydrugs, zodat verantwoord gebruik onder veilige omstandigheden mogelijk is.

» **Strenger verbod op harddrugs**

We handhaven en verscherpen het verbod op gevaarlijke harddrugs zoals heroïne en fentanyl, zodat deze middelen geen kans krijgen in onze samenleving.

» **Meer aandacht voor preventie en behandeling**

We investeren in verslavingspreventie en betere zorg voor mensen met een drugsverslaving, zodat gebruikers een reële kans hebben om hun leven weer op te bouwen.

» **Bescherming van minderjarigen**

We houden alle vormen van drugs weg bij minderjarigen, zodat jongeren beschermd blijven tegen de risico's van drugsgebruik.

» **Hard optreden tegen overlast**

We bestraffen misbruik en verstoring van de openbare orde door drugsgebruikers veel zwaarder, zodat leefbaarheid en veiligheid vooropstaan.

C. Big Tech en de publieke ruimte

Het internet begon ooit als een vrijplaats voor informatie-uitwisseling, zonder hiërarchie en zonder censuur. Iedereen kon deelnemen, nieuwe ideeën verspreiden en ongehinderd contact leggen. Inmiddels is dat ideaalbeeld ver te zoeken. Grote technologiebedrijven zoals Facebook, Google, Instagram en X hebben een semi-monopoliepositie opgebouwd. Hun platforms zijn zo dominant dat het oprichten van concurrerende alternatieven vrijwel onmogelijk is geworden. Daarmee zijn zij niet langer slechts private aanbieders, maar een wezenlijk onderdeel van de publieke ruimte geworden.

Juist omdat zij de publieke sfeer domineren, is censuur door deze bedrijven onacceptabel. Als een uiting in Nederland niet strafbaar is, mag die ook niet verwijderd worden van online platforms of leiden tot sancties door een Big Tech-bedrijf. De overheid mag evenmin optreden als digitale censor of via de achterdeur druk uitoefenen op techbedrijven, zoals gebeurde in coronatijd. Forum voor Democratie pleit daarom voor een anti-censuurwet, afschaffing van de Cookiewet en herziening van de Digital Services Act. Daarmee beschermen we de vrijheid van meningsuiting en garanderen we dat het publieke debat breed en vrij kan worden gevoerd.

Wij willen:

» **Social media erkennen als publieke ruimte**

We beschouwen social media-platformen als onderdeel van de publieke ruimte, zodat dezelfde vrijheden gelden als offline.

» **Anti-censuurwet invoeren**

We voeren een wet in die bepaalt dat Big Tech-bedrijven alleen strafbare uitingen mogen modereren, zodat legale meningen nooit worden verwijderd of onzichtbaar worden gemaakt.

» **Concurrentie met Big Tech mogelijk maken**

We zorgen voor wetgeving en voorwaarden die concurrentie bevorderen, zodat burgers alternatieven hebben en monopolies worden doorbroken.

» **Cookiewet afschaffen**

We schaffen de Cookiewet af, zodat burgers meer privacy en vrijheid terugkrijgen.

» **Geen overheidsensuur**

We verbieden de overheid om een 'Ministerie van Waarheid' in te richten en te bepalen wat 'desinformatie' is. Alleen community driven factchecks moeten toegestaan zijn.

» **Geen achterkamertjes met Big Tech**

We verbieden de overheid om contact te houden met of druk uit te oefenen op techbedrijven om afwijkende meningen te weren, zodat het publieke debat vrij blijft.

C. Big Tech en de publieke ruimte

Het internet begon ooit als een vrijplaats voor informatie-uitwisseling, zonder hiërarchie en zonder censuur. Iedereen kon deelnemen, nieuwe ideeën verspreiden en ongehinderd contact leggen. Inmiddels is dat ideaalbeeld ver te zoeken. Grote technologiebedrijven zoals Facebook, Google, Instagram en X hebben een semi-monopoliepositie opgebouwd. Hun platforms zijn zo dominant dat het oprichten van concurrerende alternatieven vrijwel onmogelijk is geworden. Daarmee zijn zij niet langer slechts private aanbieders, maar een wezenlijk onderdeel van de publieke ruimte geworden.

Juist omdat zij de publieke sfeer domineren, is censuur door deze bedrijven onacceptabel. Als een uiting in Nederland niet strafbaar is, mag die ook niet verwijderd worden van online platforms of leiden tot sancties door een Big Tech-bedrijf. De overheid mag evenmin optreden als digitale censor of via de achterdeur druk uitoefenen op techbedrijven, zoals gebeurde in coronatijd. Forum voor Democratie pleit daarom voor een anti-censuurwet, afschaffing van de Cookiewet en herziening van de Digital Services Act. Daarmee beschermen we de vrijheid van meningsuiting en garanderen we dat het publieke debat breed en vrij kan worden gevoerd.

Wij willen:

- » **Social media erkennen als publieke ruimte**
We beschouwen social media-platformen als onderdeel van de publieke ruimte, zodat dezelfde vrijheden gelden als offline.

- » **Anti-censuurwet invoeren**
We voeren een wet in die bepaalt dat Big Tech-bedrijven alleen strafbare uitingen mogen modereren, zodat legale meningen nooit worden verwijderd of onzichtbaar worden gemaakt.
- » **Concurrentie met Big Tech mogelijk maken**
We zorgen voor wetgeving en voorwaarden die concurrentie bevorderen, zodat burgers alternatieven hebben en monopolies worden doorbroken.
- » **Cookiewet afschaffen**
We schaffen de Cookiewet af, zodat burgers meer privacy en vrijheid terugkrijgen.
- » **Geen overheidsensuur**
We verbieden de overheid om een 'Ministerie van Waarheid' in te richten en te bepalen wat 'desinformatie' is. Alleen community driven factchecks moeten toegestaan zijn.
- » **Geen achterkamertjes met Big Tech**
We verbieden de overheid om contact te houden met of druk uit te oefenen op techbedrijven om afwijkende meningen te weren, zodat het publieke debat vrij blijft.

D. Privacy, cash, crypto en digitalisering

Privacy is een hoeksteen van een vrije samenleving. In de Nederlandse Grondwet is het briefgeheim vastgelegd (artikel 13), maar dit geldt formeel alleen voor telefoongesprekken en briefpost. Forum voor Democratie vindt dat dit recht in de moderne tijd ook moet gelden voor digitale communicatie tussen burgers. Iedereen moet vertrouwelijk en zonder toezicht of censuur kunnen communiceren, ook online. Juist in een samenleving waarin steeds meer informatie-uitwisseling digitaal verloopt, is bescherming van deze vrijheid onmisbaar.

De afgelopen jaren heeft de overheid haar macht om burgers te volgen en te controleren steeds verder uitgebreid. De Sleepwet werd ondanks een afwijzend referendum doorgedrukt en er liggen plannen voor een Europese Digital ID en zelfs het registreren van biometrische data van internetgebruikers. Daarmee wordt anoniem gebruikmaken van het internet vrijwel onmogelijk gemaakt. Forum voor Democratie vindt anonimiteit een essentieel onderdeel van een vrije samenleving: het stelt burgers in staat ongeremd en in vrijheid kennis te vergaren, meningen te delen en zich te beschermen tegen machtsmisbruik. Daarom verzetten wij ons tegen deze voorstellen en willen wij de Sleepwet intrekken.

Cash geld speelt daarnaast een cruciale rol in het behouden van individuele vrijheid en privacy. Toch wordt contant geld steeds verder ingeperkt door banken en overheid. Forum voor Democratie wil een wettelijk recht op cashbetalingen invoeren, banken verplichten om stortingen en opnames van cash geld kosteloos te faciliteren en het maximum van €3.000 op contante transacties afschaffen. KYC-regelgeving, die gewone burgers behandelt als potentiële criminelen, moet worden hervormd en zwaar worden afgeslankt. Tegelijkertijd zien wij grote kansen in nieuwe technologische ontwikkelingen. Cryptocurrencies en

blockchain zijn innovaties die meer financiële vrijheid brengen, en kunstmatige intelligentie kan de overheid efficiënter maken. Zo kiezen we voor een toekomst waarin vrijheid en innovatie hand in hand gaan.

Wij willen:

» **Digitale communicatie onder briefgeheim brengen**

Het briefgeheim, zoals vastgelegd in artikel 13 van de Grondwet, gaat ook gelden voor digitale communicatie, zodat e-mails en berichten dezelfde bescherming genieten als briefpost en telefoongesprekken.

» **Sleepwet intrekken**

We respecteren de uitslag van het referendum van 2017 en schaffen de Sleepwet af, zodat burgers niet structureel kunnen worden afgeluisterd.

» **Geen Europese Digital ID**

We verzetten ons tegen een Europese digitale identiteit, zodat Nederlanders niet in een centraal controlesysteem terechtkomen.

» **Geen biometrische registratie van internetgebruikers**

We weigeren voorstellen om biometrische data van internetgebruikers op te slaan, zodat anonimiteit online gewaarborgd blijft.

» **Vrijheidswet invoeren**

We voeren een Vrijheidswet om in de toekomst onmogelijk te maken dat ooit nog lockdowns, avondklokken en QR-toegangsbewijzen kunnen worden ingesteld. Ook schaffen we de Pandemiewet af, zodat grondrechten nooit meer langs deze weg kunnen worden opgeschort.

» **Wettelijk recht op cashbetalingen**

We maken het wettelijk verplicht dat cash overal wordt geaccepteerd, zodat contant geld nooit kan verdwijnen.

» **Banken verplichten cash te faciliteren**

We verplichten banken om stortingen en opnames van contant geld altijd kosteloos en zonder beperkingen te faciliteren, zodat burgers vrij over hun eigen geld beschikken.

» **Afschaffen limiet op contante transacties**

We schaffen de €3.000-limiet per contante transactie af en geven burgers het recht terug om onbeperkt cash op zak te houden.

» **Hervormen KYC-regelgeving**

We schrappen overbodige bureaucratie in klantcontroles van financiële instellingen, zodat burgers niet standaard als criminelen worden behandeld.

» **Versoepeling regelgeving cryptocurrencies**

We versoepelen regels voor crypto- en blockchainbedrijven, zodat innovatie wordt gestimuleerd en financiële vrijheid wordt vergroot.

» **Anonimiteit op internet garanderen**

We maken anonimiteit de norm. We verzetten ons tegen verplichte identiteitskoppeling aan accounts, zodat iedereen zonder angst kennis kan vergaren en meningen kan uiten.

» **AVG afschaffen**

We schaffen de AVG af en vervangen die door duidelijke en praktische privacyregels, zodat privacy echt beschermd wordt zonder onnodige bureaucratie.

» **Overheidssystemen op orde brengen**

We dwingen de overheid haar digitale systemen zoals Belastingdienst en UWV te moderniseren, zodat ze eindelijk betrouwbaar functioneren.

» **Breed gebruik van AI stimuleren**

We zetten kunstmatige intelligentie in binnen de overheid, zodat productiviteit stijgt en minder ambtenaren nodig zijn.

11. VERKEER & INFRASTRUCTUUR

Dynamiek terug: investeren in mobiliteit, infrastructuur en innovatie. Forum voor Democratie wil een Nederland dat bruisend in beweging is. We maken autorijden weer leuk en betaalbaar door de maximumsnelheid naar 130 km/u te verhogen, accijnzen op brandstof, bpm en bijtelling te verlagen en trajectcontroles te schrappen. Milieuzones verdwijnen, wegenbelasting wordt eenvoudiger, met kortingen voor starters en 65-plussers. We verbreden en optimaliseren alle snelwegen om doorstroming te verbeteren en regionale economieën te versterken.

We investeren in top-openbaar vervoer met langere treinen en meer bushaltes, ook in de regio. Een nieuwe luchthaven in de Noordzee en innovaties zoals hyperloops en supersnel glasvezelinternet maken Nederland toekomstbestendig. De haven van Rotterdam krijgt ruim baan.

Een nieuwe kans voor Nederland: een land waar mobiliteit vrijheid betekent, iedereen vooruit kan en innovatie ons verbindt.

A. Ruim baan voor de auto

Hoge accijnzen, belastingen, milieuregels en een overdaad aan controles bekennen de vrolijke automobilist en de economie. Dit treft niet alleen de automobilist, maar ook de economie als geheel: transport, handel en lokale bedrijven worden erdoor belemmerd. Forum voor Democratie wil dat autorijden weer leuk, betaalbaar en vrij wordt. Daarom verlagen we accijnzen, schaffen we de BPM af, verlagen we de bijtelling en maken we een einde aan zinloze trajectcontroles. Flitspalen moeten altijd worden aangekondigd met waarschuwborden, zodat verkeershandhaving draait om veiligheid en niet om geld ophalen. Ook willen we dat autobezitters nog maar één keer wegenbelasting betalen, ongeacht het aantal auto's, en dat er kortingen blijven bestaan voor jongeren, ouderen en specifieke voertuigen zoals oldtimers, kampeerauto's en paardenvervoer.

Daarnaast investeren we in bereikbaarheid en infrastructuur. De maximumsnelheid gaat standaard terug naar 130 km/u en waar veilig zelfs hoger, naar Duits model. We versnellen de aanleg van ontbrekende verbindingen zoals de A8-A9, maken van de N35 een volwaardige snelweg en verbreden filegevoelige trajecten in het hele land, ook buiten de Randstad. Milieuzones verdwijnen, kilometerheffing komt er niet en de aanleg van wegen wordt versneld door bureaucratie te verminderen. Zo wordt Nederland weer een mobiele grootmacht waarin vrijheid, bereikbaarheid en welvaart hand in hand gaan.

Wij willen:

» **Maximumsnelheid naar Duits model**

We brengen de reguliere maximumsnelheid terug naar 130 km/u en verhogen deze, op plekken en tijdstippen waar dat verantwoord is, zodat reizen sneller en soepeler gaat.

» **Trajectcontroles afschaffen**

We schaffen trajectcontroles af, zodat autorijden veiliger en minder stressvol wordt.

» **Verkeersboetes altijd onder Europees gemiddelde**

We verlagen de exorbitante verkeersboetes – die nu een verkapte belasting zijn – naar een niveau dat altijd onder het Europees gemiddelde ligt, zodat de angstcultuur op de weg kan worden doorbroken.

» **Accijnzen en belastingen verlagen**

We verlagen accijnzen, schaffen de BPM af en verlagen de bijtelling, zodat autorijden weer betaalbaar wordt.

» **Eén maal wegenbelasting per autobezitter**

We laten autobezitters slechts één keer wegenbelasting betalen, je kunt immers niet in meerdere auto's tegelijk rijden.

» **Korting op wegenbelasting voor starters en 65-plussers**

Om beginnende bestuurders op weg te helpen, stellen we een gefaseerde korting in op de wegenbelasting (eerste jaar kwarttarief, tweede jaar halftarief, daarna voltarief). 65-plussers gaan gemiddeld veel minder vaak de weg op en worden onevenredig hard belast, daarom stellen wij voor hen altijd half tarief te laten betalen.

» **Kwarttarief voor campers en paardenwagens behouden**

We behouden het kwarttarief voor kampeerauto's en paardenvervoer, die relatief weinig op de (Nederlandse) weg zijn.

» **Eerlijke wegenbelasting onafhankelijk van brandstofsoort**

We schrappen het onderscheid tussen brandstofsoorten voor de wegenbelasting (benzine, diesel, LPG, hybride, elektrisch, etc.); iedere brandstofsoort betaalt het basistarief, zodat automobilisten evenredig worden belast.

» **Geen milieuzones en kilometerheffing**

We schaffen milieuzones af en weigeren invoering van een kilometerheffing, zodat vrijheid van mobiliteit wordt beschermd.

» **Flitspalen altijd vooraankondigen**

We verplichten dat flitspalen altijd vooraf met twee waarschuwingsborden (één op 200 meter en één op 100 meter afstand) worden aangekondigd, zodat de focus op veiligheid ligt in plaats van op geld innen.

» **Snelle aanleg en uitbreiding wegen**

We versnellen de aanleg van de A8-A9, maken van de N35 een volwaardige snelweg en verbreden alle filetrajecten, zodat de bereikbaarheid van heel Nederland verbetert.

» **Aanleg A3 opnieuw onderzoeken**

We willen een hernieuwd onderzoek naar de aanleg van de A3 tussen Amsterdam en Rotterdam, zodat duidelijk wordt of deze belangrijke snelweg alsnog gerealiseerd kan worden om de bereikbaarheid en doorstroming te verbeteren.

B. Openbaar vervoer

Nederland heeft een uitstekend netwerk van openbaar vervoer, maar de kwaliteit staat onder druk. Duizenden reizigers zitten dagelijks als sardientjes in overvolle treinen, vooral tijdens de spitsuren op drukke trajecten. Forum voor Democratie wil dat hier een einde aan komt door structureel meer en langere treinen in te zetten, zodat de capaciteit toereikend is en reizen comfortabeler wordt. Ook de kaalslag in de regio moet stoppen: bushaltes verdwijnen elk jaar in hoog tempo, waardoor dorpen en buitengebieden steeds moeilijker bereikbaar zijn. Dat maakt mensen afhankelijk van de auto en vergroot de ongelijkheid tussen stad en platteland. Wij willen bushaltes behouden en terugbrengen, juist om ook afgelegen gebieden bereikbaar te houden.

Daarnaast zetten wij in op een betaalbaar en toegankelijk openbaar vervoer voor iedereen. Dat betekent: geen spitsheffing, betere nachtverbindingen tussen de grote steden en investeringen in alle vervoersmodaliteiten, zodat iedereen zich vrij en veilig kan verplaatsen. OV moet niet alleen dienen voor forenzen in de Randstad, maar het hele land verbinden – van stad tot dorp, van ochtend tot nacht. Zo blijft Nederland mobiel, bereikbaar en leefbaar voor iedereen.

Wij willen:

» **Betaalbaar Openbaar Vervoer**

We schaffen de spitsheffing af, zodat reizen met het openbaar vervoer voor iedereen betaalbaar blijft.

» **Meer en langere treinen**

We zetten meer en langere treinen in op drukke trajecten, zodat overvolle treinen verdwijnen.

» **Strengere handhaving van stiltecoupés**

We gaan ordeverstoring in stiltecoupés in treinen keihard aanpakken en beboeten, zodat de treinervaring voor reizigers significant verbetert.

» **Strengere kaartcontroles**

We gaan de kaartcontroles weer structureel handhaven, zodat zwartrijders (die onevenredig veel overlast en criminaliteit veroorzaken) verdwijnen uit het Openbaar Vervoer.

» **Decibelmaximum instellen in het OV**

We gaan een decibelmaximum instellen in het Openbaar Vervoer waarop kan worden gehandhaafd, zodat mensen die harde muziek of geluiden afspelen kunnen worden aangepakt.

» **Veiligheid op het spoor**

We zetten de Marechaussee op risicotrajecten, zodat de veiligheid op het spoor kan terugkeren.

» **Bushaltes behouden en terugbrengen**

We stoppen met het schrappen van bushaltes en brengen verdwenen haltes terug in de regio, zodat ook afgelegen gebieden goed bereikbaar blijven.

» **Betere nachtverbindingen**

We verbeteren de nachtverbindingen tussen de grote steden, zodat studenten, reizigers en nachtwerkers veilig en makkelijk thuis komen.

» **Investeren in alle vervoerstypen**

We investeren in trein, bus, tram en metro, zodat de bewegingsvrijheid in heel Nederland wordt bevorderd.

C. Vliegverkeer, hyperloops en de virtuele snelweg

Luchtvaart is van groot belang voor de Nederlandse economie, onze internationale positie en de vrijheid van burgers om zich te verplaatsen. Schiphol is een essentiële motor van handel en toerisme, en die rol moet worden versterkt in plaats van beknot. Forum voor Democratie pleit daarom voor een nieuwe luchthaven in de Noordzee, zodat de luchtvaart duurzaam kan doorgroeien zonder dat de leefomgeving in de Randstad verder wordt belast. Tot die tijd moet Schiphol de ruimte krijgen om op verantwoorde wijze te groeien, terwijl ook regionale luchthavens zoals Eindhoven, Rotterdam, Maastricht, Eelde en Lelystad volop benut worden. Zo blijft Nederland een mondiale hub van formaat, waar luchtvaart de motor blijft van handel, innovatie en verbinding.

Daarnaast kijken wij vooruit naar de toekomst van vervoer, zowel fysiek als digitaal. We willen investeren in hyperloop-technologie als supersnelle verbinding tussen steden en landen, en zorgen dat heel Nederland wordt voorzien van supersnel glasvezel internet. Daarmee vergroten we de bereikbaarheid, versterken we de digitale economie en maken we Nederland klaar voor de toekomst. Ook moet vliegen betaalbaar en aantrekkelijk blijven: geen vliegbelasting, belastingvrij vliegen binnen het Koninkrijk en geen enkele beperking van korte vluchten binnen Europa. Op luchthavens moet bovendien de menselijke maat terug: reizigers moeten binnen en buiten de securityzones gebruik kunnen maken van rookruimtes. Zo wordt Nederland weer een koploper in luchtvaart, innovatie en bereikbaarheid.

Wij willen:

» **Nieuwe luchthaven in de Noordzee**

We bouwen een nieuwe luchthaven in de Noordzee en laten Schiphol tot die tijd verantwoord doorgroeien, zodat Nederland internationaal bereikbaar blijft.

» **Schiphol als hub versterken**

We behouden en versterken Schiphol als internationale hub, zodat Nederland een topbestemming blijft voor handel en reizen.

» **Regionale luchthavens benutten**

We investeren in uitbreiding van Eindhoven, Rotterdam, Maastricht en Eelde en openen Lelystad, zodat de capaciteit eerlijk wordt verdeeld en regio's profiteren.

» **Afschaffen vliegbelasting**

We schaffen de vliegbelasting af, zodat vliegen betaalbaar blijft en Nederland concurrerend blijft als reis- en handelsland.

» **Belastingvrij vliegen binnen het Koninkrijk**

We houden vluchten binnen het Koninkrijk volledig belastingvrij, zodat vliegen binnen Nederland, maar ook verbindingen met de Cariben en tussen de eilanden betaalbaar blijven.

» **Geen verbod op korte vluchten**

We garanderen dat binnenlandse of intra-Europese vluchten nooit worden verboden, zodat vrijheid van mobiliteit behouden blijven.

» **Hyperloop-verbindingen ontwikkelen**

We investeren in de ontwikkeling van hyperloop-technologie, zodat Nederland vooroploopt in de ontwikkeling van supersnel en innovatief vervoer.

» **Glasvezel in heel Nederland**

We zorgen voor supersnel glasvezelinternet in het hele land, zodat de digitale economie en communicatie optimaal functioneren.

» **Rookruimtes op luchthavens herstellen**

We verplichten rookruimtes binnen en buiten de security zones op alle vliegvelden, zodat reizigers meer keuzevrijheid hebben.

» **Maximale ruimte voor de haven van Rotterdam**

We stellen bedrijven in de haven vrij van het Europese CO₂-emissiehandelssysteem (ETS) en stikstofregels, zodat de haven onbeperkt kan uitbreiden en floreren.

D. Transport

De transportsector is van cruciaal belang voor de Nederlandse economie, maar wordt al jaren verwaarloosd. Onze chauffeurs en bedrijven hebben te maken met oneerlijke concurrentie van onderbetaalde buitenlandse chauffeurs die via schimmige constructies en malafide uitzendbureaus in Nederland werkzaam zijn. Deze chauffeurs worden vaak onder het minimumloon betaald, wat neerkomt op uitbuiting. Dit leidt niet alleen tot verdringing van Nederlandse werknemers, maar ook tot oneerlijke concurrentie voor Nederlandse transportbedrijven die zich wél aan de regels houden.

Daarnaast speelt ook de verkeersveiligheid een belangrijke rol. Door het gebrek aan handhaving kunnen chauffeurs zonder voldoende opleiding of bijscholing de weg op, vaak met gebrekkige kennis van de Nederlandse of Engelse taal. Dit levert gevaarlijke situaties op voor henzelf en andere weggebruikers. Forum voor Democratie wil dat hier een einde aan komt. Wij kiezen voor strenge handhaving, eerlijke beloning en duidelijke kwaliteits- en veiligheidseisen, zodat de sector weer gezond, veilig en concurrerend kan functioneren.

Wij willen:

- » **Einde aan uitbuiting van chauffeurs**
We pakken onderbetaalde buitenlandse chauffeurs, schijnconstructies en illegale uitzendbureaus aan, zodat de sector weer eerlijk en concurrerend wordt.
- » **Handhaving op opleiding en bijscholing**
We handhaven streng op chauffeursopleidingen en verplichte bijscholing, zodat alleen goed opgeleide chauffeurs de weg op gaan.
- » **Minimale talenkennis verplicht**
We stellen eisen aan de talenkennis van chauffeurs, zodat zij de verkeersregels begrijpen en de veiligheid op onze wegen wordt gewaarborgd.

12.

GEOPOLITIEK, DEFENSIE & BUITENLANDSE HANDEL

Nederland handelsland: vrede en welvaart naar Zwitsers model.

Forum voor Democratie wil een Nederland dat als neutraal handelsland schittert, naar Zwitsers voorbeeld. We stoppen met miljardenuitgaven aan buitenlandse conflicten, zoals de oorlog in Oekraïne, en richten ons op vrede en samenwerking. Door sancties die onze economie schaden te schrappen, en ontwikkelingshulp te beperken tot noodhulp, investeren we in onze eigen veiligheid en welvaart, met betere salarissen voor militairen en focus op grensbewaking.

We versterken onze handelsmacht door de banden met de Caribische eilanden verder uit te bouwen, met lagere belastingen en vrije vestiging om investeerders aan te trekken. Handelsverdragen sluiten we voortaan zelf, zonder EU-bemoeienis, en we koesteren de Nederlandse diaspora.

Een nieuwe kans voor Nederland: een trots, neutraal land dat vrede en welvaart brengt, met een sterke economie en mondiale invloed.

A. Defensie

In de buitenlandse politiek bestaan geen vrienden of vijanden – alleen belangen. Soms zijn die tegengesteld, soms overlappend. Dit vraagt om een flexibel beleid waarin onze soevereiniteit wordt gekoesterd en het Nederlands belang altijd voorop staat. Forum voor Democratie gelooft niet in een ‘nieuwe wereldorde’: regime-change operaties en ‘democratie-export’ hebben overal waar ze zijn geprobeerd averechts gewerkt.

Nederland heeft een lange traditie van neutraliteit. Al in 1899 organiseerden wij de Eerste Internationale Vredesconferentie in Den Haag en verleenden we Keizer Wilhelm asiel – zonder uitlevering aan een internationaal hof. In die lijn ziet FVD voor Nederland een rol als gidsland voor vrede en samenwerking in Europa. Dat betekent: terughoudendheid buiten onze grenzen en geen belastinggeld meer voor zinloze militaire avonturen of Amerikaanse proxy-oorlogen zoals in Oekraïne.

Daarom investeren we in een sterke nationale defensie, met betere beloning en zorg voor militairen en veteranen, meer marechaussee voor grensbewaking en een krachtige eigen defensie-industrie. Onze inzet moet altijd in dienst staan van Nederland – nooit van Brusselse of Amerikaanse belangen.

Wij willen:

» Investeren in defensie

We investeren in onze krijgsmacht – niet volgens een opgelegde NAVO-norm, maar naar eigen inzicht, zodat Nederland weerbaar is en onze militairen beter worden beloond.

» NAVO-lidmaatschap heroverwegen

We leggen het lidmaatschap van de NAVO via een referendum voor aan de Nederlandse bevolking, zodat we als land zelf kunnen beslissen of we door willen op het huidige pad.

» Ceremonieel schip aanschaffen

We schaffen een ceremonieel schip aan, zodat de marine haar tradities kan eren en Nederland zich waardig in de wereld kan presenteren.

» Sterk investeren in cyber

We investeren in cyberdefensie, zodat Nederland beschermd blijft tegen digitale dreigingen en koploper wordt op digitaal gebied.

» Grenzen bewaken

We breiden de Koninklijke Marechaussee uit, zodat de Nederlandse grenzen beter worden bewaakt.

» Eigen defensieindustrie versterken

We betrekken de Nederlandse defensie-industrie bij aanschaf, onderhoud en ontwikkeling van materieel, zodat innovatie en werkgelegenheid in eigen land groeien.

» Soeverein beslissen over inzet militairen

We staan nooit toe dat de inzet van onze militairen door de EU of de NAVO wordt bepaald, zodat Nederland altijd zelf de controle houdt.

» Geen dienstplicht voor onze jongeren

Onder geen beding mag de opkomstplicht worden hersteld, Nederlandse jongeren gaan niet vechten in Oekraïne.

» Hypotheekgarantie voor militairen

We introduceren een speciale garantieregeling vanuit het Ministerie van Defensie om behalve een basissalaris ook variabele toeslagen als basis te hanteren voor hypotheekfinanciering voor militairen, zodat de leencapaciteit sterk wordt vergroot.

» Respect en waardering voor onze veteranen

We geven aandacht aan veteranen, waaronder voor PTSS en andere aandoeningen ten gevolge van buitenlandse missies.

B. Buitenlandse handel, ontwikkelingshulp & diaspora

Nederland heeft belang bij internationale samenwerking en een open economie, maar niet bij multilaterale verdragen die door de EU worden uitonderhandeld. In zulke akkoorden – zoals CETA of MERCOSUR – worden 27 nationale belangen op één hoop gegooid en worden Nederlandse handelsbelangen vaak ondergeschikt gemaakt aan die van grotere landen als Duitsland en Frankrijk. Forum voor Democratie kiest daarom voor zelfstandigheid: we zetten in op bilaterale handelsverdragen waarin Nederland zijn eigen koers kan varen.

Ontwikkelingshulp is evenmin een taak van de Nederlandse overheid. Het staat iedere Nederlander vanzelfsprekend vrij om zelf een goed doel naar keuze te steunen, maar belastinggeld hoort niet naar eindeloze hulpprojecten in verre landen te vloeien. Wij beperken ons tot noodhulp bij rampen, normaliseren de relatie met Rusland door sancties op te heffen, en versterken de historische banden met onze overzeese gebiedsdelen en de Nederlandse invloed in Latijns-Amerika. Ook staan wij pal voor christelijke gemeenschappen in het Midden-Oosten, die vaak onder zware druk staan.

Daarnaast willen wij meer aandacht voor de Nederlandse diaspora. Terwijl nieuwkomers in Nederland vaak snel een paspoort verkrijgen, verliezen veel geëmigreerde Nederlanders gaandeweg hun band met het moederland. Forum voor Democratie pleit voor een actief diasporabeleid: diplomatieke posten die Nederlanders in het buitenland ondersteunen, particuliere initiatieven die betrokkenheid stimuleren, en een eerlijk paspoortbeleid dat Nederlanders in Canada, de VS, Zuid-Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland blijvend aan ons land verbindt.

Wij willen:

» **Zelfstandige handelsverdragen**

We zeggen multilaterale EU-handelsverdragen op en sluiten bilaterale verdragen, zodat Nederland zijn eigen belangen optimaal kan verdedigen.

» **Stoppen met ontwikkelingshulp**

We stoppen met structurele ontwikkelingshulp en beperken ons tot noodhulp, zodat belastinggeld niet langer wordt verspild aan zinloze projecten.

» **Relatie met Rusland normaliseren**

We heffen de sancties tegen Rusland op, zodat handel en samenwerking kunnen worden hersteld.

» **Band met overzeese gebiedsdelen versterken**

We versterken de historische relatie met onze overzeese gebiedsdelen, zodat de Nederlandse invloedssfeer in Latijns-Amerika groeit.

» **De oorlog in Gaza**

We voelen sympathie voor zowel Israël als de Palestijnen. We veroordelen ten eerste het optreden van Hamas op 7 oktober 2023 maar beschouwen de respons van de regering-Netanyahu in Gaza eveneens als volstrekt buitenproportioneel en onaanvaardbaar.

» **Twee statenoplossing Israël/Palestina**

We spreken ons in internationaal verband uit voor de totstandkoming van een tweestatenoplossing en erkennen een Palestijnse staat binnen de grenzen van 1967. Tevens spreken we ons uit tegen de ruim 750.000 illegale Joodse kolonisten die zich op Palestijns gebied op de West Bank hebben gevestigd.

» **Israelische gijzelaars terug**

We spreken ons in internationaal verband uit voor het vrijlaten van de laatste Israelische gijzelaars die nog worden vastgehouden door Hamas.

» **Bescherming van Christenen**

We steunen de positie van Christenen in het Midden-Oosten, Azië en Afrika, zodat zij in vrijheid hun geloof kunnen belijden.

» **Meer aandacht voor de Nederlandse diaspora**

We besteden meer aandacht aan Nederlanders in het buitenland, zodat hun band met het moederland behouden blijft.

» **Diplomatieke posten voor Nederlanders in het buitenland uitbreiden**

We activeren diplomatieke posten en ondersteunen particuliere initiatieven, zodat Nederlanders in Canada, de VS, Zuid-Afrika, Australië en Nieuw-Zeeland sterker betrokken blijven.

» **Nederlanders houden altijd hun paspoort**

We beschermen de rechten van Nederlanders in het buitenland, zodat zij hun nationaliteit niet verliezen als ze een tweede paspoort krijgen.

C. Caribische eilanden en Suriname

Het Koninkrijk der Nederlanden reikt verder dan ons eigen land. Aruba, Curaçao en Sint-Maarten zijn autonome landen, terwijl Bonaire, Saba en Sint-Eustatius bijzondere Nederlandse gemeenten vormen. Daarnaast bestaat er een historische band met Suriname. Forum voor Democratie is trots op deze gedeelde geschiedenis en wil de banden met onze overzeese gebiedsdelen behouden en versterken.

De Caribische eilanden en Suriname hebben grote economische en strategische mogelijkheden. Door hun ligging vormen ze een toegangspoort tot de uitgestrekte markten van Latijns-Amerika. Door in de Cariben een Bijzondere Economische Zone te vestigen kan een uitzonderlijk gunstig fiscaal klimaat ontstaan en kunnen de eilanden uitgroeien tot een aantrekkelijk centrum voor ondernemers, investeerders en pensionado's. Zo kunnen ze het 'Florida van Nederland' worden: een springplank voor welvaart en een versterking van de Nederlandse invloedssfeer.

Wij willen:

» **Vrije vestiging stimuleren**

We streven naar vrije vestiging van Nederlandse bedrijven en burgers op de Caribische eilanden en in Suriname, zodat economische kansen optimaal benut worden.

» **Bijzondere Economische Zone**

We onderzoeken de mogelijkheden voor een Bijzondere Economische Zone met lage belastingen en afgeschaalde regelgeving in de Cariben, zodat de eilanden aantrekkelijk worden voor investeerders, ondernemers en pensionado's.